

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمچاپیک

فوق العاده ګڼه

د طفل د حقوقو د ملاتړ قانون قانون حمایت حقوق طفل

تاریخ نشر: (۲۰) حوت سال ۱۳۹۷ هـ.ش
نمبر مسلسل: (۱۳۳۴)

د خپرېدو نېټه: د ۱۳۹۷ هـ.ش کال د کب د میاشتې (۲۰)
پوله پسي نمبر: (۱۳۳۴)

د امتياز خاوند: د عدليې وزارت

مسئول چلوونکي: قانونمل محمدرحيم "دقيق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

د دفتر تيلفون: ۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸

مرستيال: نورعلم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتم: محمد جان ۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰

وب سايت: www.moj.gov.af

قيمت اين شماره (به اساس قرارداد): (۳۴,۵۶) افغاني

تيراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتي: (۱۰۸) صفحه

مطبعه: بهير

آدرس: وزارت عدليه، رياست نشرات و ارتباط عامه، سرک (۱۵) وزير محمد اکبر خان (شيرپور)، کابل

د طفل د حقوقو د ملاتړ قانون

د توشیح په هکله، د افغانستان

اسلامي جمهوریت د رئیس

فرمان

گڼه: (۳۶۲)

نېټه: ۱۳۹۷ / ۱۲ / ۱۴

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د

خلور شپيتمې مادې د ۱۶ جزء د حکم

له مخې او د نهه اويایمې مادې په

رعایتولو سره، د طفل د حقوقو د ملاتړ

قانون چې د افغانستان اسلامي

جمهوریت د کابینې د ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

نېټې د (۲۱) گڼه مصوبې پر بنسټ د

(۱۶) فصلونو او (۱۰۸) مادو په

دنده کې، تصویب شوی دی، توشیح

کوم.

دوه یمه ماده:

د عدلیې وزیر او په پارلماني چارو کې

د دولت وزیر مؤظف دي، دغه فرمان

او د طفل د حقوقو د ملاتړ قانون د

ملي شورې د لومړنۍ غونډې د

فرمان

رئیس جمهوري اسلامي افغانستان

در مورد توشیح قانون حمایت

حقوق طفل

شماره: (۳۶۲)

تاریخ: ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

ماده اول:

به تاسی از حکم جزء ۱۶ ماده

شصت و چهارم و با رعایت ماده

هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان،

قانون حمایت حقوق طفل را که به

اساس مصوبه شماره (۲۱) مؤرخ

۱۳۹۷/۱۲/۱۴ کابینه جمهوری

اسلامی افغانستان

به داخل (۱۶) فصل و (۱۰۸) ماده

تصویب گردیده است، توشیح

می‌دارم.

ماده دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور

پارلمانی مؤظف اند، این فرمان و

قانون حمایت حقوق طفل را در

خلال (۳۰) روز از تاریخ انعقاد

جوړېدو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په
ترڅ کې هغې شوري ته وړاندې کړي.
درېمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ
او د افغانستان اسلامي جمهوریت د
کابینې له مصوبې او له یادشوي قانون
سره یوځای دې، په رسمي جريده کې
خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

نخستین جلسه شورای ملی به آن
شوری تقدیم نمایند.
ماده سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح
نافذ و همراه با مصوبه کابینه
جمهوری اسلامی افغانستان و قانون
مذکور در جریده رسمی نشر
گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د طفل د حقوقو د ملاتړ قانون
د طرحې په هکله، د افغانستان
اسلامي جمهوريت د کابينې
مصوبه

گڼه: (۲۱)

نېټه: ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

د افغانستان اسلامي جمهوريت کابينې
د افغانستان د اساسي قانون
د نهه اوياميې مادې د حکم له مخې،
په خپله د ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ نېټې په
غونډه کې د طفل د حقوقو د ملاتړ د
قانون طرحه د (۱۶) فصلونو او
(۱۰۸) مادو په دننه کې د تقينې فرمان
په توگه تصويب کړه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

مصوبه

کابينه جمهوري اسلامي افغانستان
درمورد طرح قانون حمايت حقوق
طفل

شماره: (۲۱)

تاريخ: ۱۳۹۷/۱۲/۱۴

کابينه جمهوري اسلامي افغانستان
به تاسي از حکم ماده هفتاد و نهم
قانون اساسي افغانستان در جلسه
مؤرخ ۱۳۹۷/۱۲/۱۴ خویش طرح
قانون حمايت حقوق طفل
را به داخل (۱۶) فصل و (۱۰۸) ماده
به حيث فرمان تقينې تصويب
نمود.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

فهرست مندرجات
قانون حمايت حقوق طفل
فصل اول
احكام عمومي

صفحه	عنوان	ماده
۱۱.....	مبنى	ماده اول:
۱۱.....	اهداف	ماده دوم:
۱۳.....	اصطلاحات	ماده سوم:
۱۷.....	مرجع تطبيق	ماده چهارم:
۱۸.....	ساحه تطبيق	ماده پنجم:
۱۸.....	اصل منع تبعيض	ماده ششم:
۱۹.....	اصل بقا و رشد طفل	ماده هفتم:
۱۹.....	اصل مشاركت طفل	ماده هشتم:

فصل دوم

کمیسیون ملی حمايت از حقوق طفل

۲۰.....	تركيب کمیسیون	ماده نهم:
۲۴.....	کمیته تخنيکی حمايت از حقوق طفل	ماده دهم:
۲۸.....	کمیته تخنيکی ولايتی حمايت از حقوق طفل	ماده يازدهم:

فصل سوم

حقوق اطفال

۲۹.....	حقوق اساسی طفل	ماده دوازدهم:
۳۲.....	حق حیات	ماده سیزدهم:
۳۳.....	حق داشتن نام	ماده چهاردهم:

۳۴.....	حق داشتن تابعیت.....	ماده پانزدهم:
۳۴.....	حق حفظ هویت و نسب.....	ماده شانزدهم:
۳۴.....	حق ثبت تولد.....	ماده هفدهم:
۳۷.....	محتویات فورمه ثبت تولد.....	ماده هجدهم:
۳۸.....	حق تغذیه با شیر مادر.....	ماده نوزدهم:
۳۸.....	نظارت و تأمین مصونیت.....	ماده بیستم:
۳۹.....	بهبود وضع زندگی طفل.....	ماده بیست و یکم:
۳۹.....	منع بهره کشی از اطفال.....	ماده بیست و دوم:
۴۰.....	منع آزار و اذیت طفل.....	ماده بیست و سوم:
۴۰.....	داشتن حق حضانت و رضاعت.....	ماده بیست و چهارم:
۴۰.....	داشتن حق آزادی طفل اقلیت های دینی و مذهبی.....	ماده بیست و پنجم:
۴۱.....	رشد و حفاظت جنین.....	ماده بیست و ششم:
۴۱.....	مکلفیت دولت در مورد صحت مادر و جنین.....	ماده بیست و هفتم:

فصل چهارم

مراقبت صحی

۴۲.....	نظارت و مراقبت از تداوی.....	ماده بیست و هشتم:
۴۳.....	حق دسترسی طفل به خدمات لازم صحی.....	ماده بیست و نهم:
۴۵.....	حق تطبیق واکسین.....	ماده سی ام:
۴۶.....	رهنمایی تنظیم خانواده.....	ماده سی و یکم:
۴۶.....	حق داشتن کارت صحی.....	ماده سی و دوم:
۴۷.....	ارائه کارت صحی طفل.....	ماده سی و سوم:

فصل پنجم

باز توانی طفل دارای معلولیت

۴۷.....	باز توانی جسمی و روانی.....	ماده سی و چهارم:
۴۸.....	حمایت از طفل قربانی.....	ماده سی و پنجم:
۴۸.....	حمایت از طفل دارای معلولیت.....	ماده سی و ششم:
۵۰.....	تدویر کورس های آموزشی برای اطفال دارای معلولیت.....	ماده سی و هفتم:
۵۱.....	استخدام اطفال معلول.....	ماده سی و هشتم:
	جلوگیری از استعمال خرید و فروش مواد نشه آور توسط اطفال و تداوی آنها.....	ماده سی و نهم:
۵۱.....	حمایت اجتماعی و باز توانی.....	ماده چهلم:
۵۲.....	تبادلہ معلومات.....	ماده چهل و یکم:

فصل ششم

مراقبت های اجتماعی

۵۳.....	حق استراحت، بازی و تفریح.....	ماده چهل و دوم:
۵۴.....	ایجاد شیر خوار گاه و کودکستان.....	ماده چهل و سوم:
۵۶.....	ایجاد پرورشگاه ها.....	ماده چهل و چهارم:
۵۷.....	ایجاد بیمه اجتماعی.....	ماده چهل و پنجم:
۵۷.....	تأسیس صندوق رفاهی.....	ماده چهل و ششم:
.....	حمایت از اطفال در معرض خطر، غیر عادی، رها شده یا.....	ماده چهل و هفتم:
۵۹.....	نیازمند مراقبت.....	

فصل هفتم

تعلیم و تربیه

۶۰.....	حق مساوی تعلیم، تربیه و آموزش طفل.....	ماده چهل و هشتم:
---------	--	------------------

تعلیمات رایگان و اجباری.....۶۱	مادهٔ چهل و نهم:
فراهم نمودن زمینه تعلیم، تربیه و آموزش.....۶۱	مادهٔ پنجاهم:
منع محرومیت از تعلیم و آموزش.....۶۳	مادهٔ پنجاه و یکم:
تأمین نظم و دسپلین در مکاتب و مدارس.....۶۳	مادهٔ پنجاه و دوم:
مبارزه با بیسوادی و گسترش شیوه های عصری تدریس...۶۴	مادهٔ پنجاه و سوم:
تعلیم و تربیه اطفال دارای معلولیت و بی بضاعت.....۶۴	مادهٔ پنجاه و چهارم:
طرح و تطبیق پروگرام های تعلیمی و تربیتی.....۶۵	مادهٔ پنجاه و پنجم:
جلوگیری از خشونت معلمین.....۶۶	مادهٔ پنجاه و ششم:

فصل هشتم

رشد فرهنگی طفل

حق آزادی بیان و اظهار.....۶۷	مادهٔ پنجاه و هفتم:
رشد فکری و تکامل ذهنی طفل.....۶۸	مادهٔ پنجاه و هشتم:
دسترسی اطفال به معلومات.....۶۸	مادهٔ پنجاه و نهم:
حق تشکیل انجمن ها.....۷۰	مادهٔ شصتم:
منع استفاده از اطفال در فعالیت های سیاسی.....۷۱	مادهٔ شصت و یکم:

فصل نهم

مراقبت از طفل کار گر

حمایت طفل در برابر بهره کشی اقتصادی.....۷۱	مادهٔ شصت و دوم:
منع استخدام نوجوانان.....۷۲	مادهٔ شصت و سوم:

فصل دهم

جدایی طفل از والدین

منع جدایی طفل از والدین.....۷۳	مادهٔ شصت و چهارم:
تأمین ارتباط مستقیم طفل با والدین.....۷۴	مادهٔ شصت و پنجم:

- ۷۵..... پیوستن طفل به اعضای خانواده..... ماده شصت و ششم:
- ۷۶..... تأمین مصونیت در محیط خانواده و مکاتبات..... ماده شصت و هفتم:

فصل یازدهم

سرپرستی و حمایت طفل

- ۷۷..... سرپرستی طفل جدا شده از خانواده..... ماده شصت و هشتم:
- ۷۸..... حقوق و وجایب سرپرست در مقابل طفل..... ماده شصت و نهم:
- ۷۹..... انتقال غیر قانونی طفل به خارج از کشور..... ماده هفتادم:
- ۷۹..... منع انتقال طفل به خارج توسط سرپرست..... ماده هفتاد و یکم:
- ۸۰..... حمایت از طفل بدون سرپرست..... ماده هفتاد و دوم:
- ۸۰..... حمایت از اطفال پناهنده..... ماده هفتاد و سوم:
- ۸۱..... دسترسی به اطلاعات غرض پیوستن به والدین..... ماده هفتاد و چهارم:

فصل دوازدهم

جلوگیری از استخدام طفل در فعالیت های نظامی

- ۸۱..... منع استخدام..... ماده هفتاد و پنجم:
- ۸۲..... رعایت حقوق بین المللی بشر دوستانه..... ماده هفتاد و ششم:

فصل سیزدهم

تخلفات طفل

- ۸۳..... مسؤولیت جزایی طفل..... ماده هفتاد و هفتم:
- ۸۴..... گرفتاری، توقیف و حجز طفل..... ماده هفتاد و هشتم:
- ۸۵..... منع شکنجه، حبس و اعدام..... ماده هفتاد و نهم:
- ۸۵..... رفتار با طفل مظنون..... ماده هشتادم:
- ۸۶..... نگهداری اطفال تحت توقیف و حجز..... ماده هشتاد و یکم:
- ۸۷..... حقوق طفل مظنون و متهم..... ماده هشتاد و دوم:

۸۹.....	رسیدگی به قضیة طفل	مادۀ هشتاد و سوم:
۹۰.....	حق دفاع رایگان و تعیین مساعد حقوقی	مادۀ هشتاد و چهارم:
۹۰.....	حق اعتراض بر حکم	مادۀ هشتاد و پنجم:
۹۱.....	حق تعیین ترجمان	مادۀ هشتاد و ششم:
۹۱.....	ممنوعیت تعذیب جسمی و روحی	مادۀ هشتاد و هفتم:
۹۲.....	عدم مجبوریت طفل به ادای شهادت یا اقرار	مادۀ هشتاد و هشتم:
۹۲.....	اقامه دعوی حقوقی	مادۀ هشتاد و نهم:
۹۳.....	حقوق طفل مجنی علیه	مادۀ نودم:
۹۴.....	رعایت حقوق اطفال مادران محبوس	مادۀ نود و یکم:

فصل چهاردهم

خرید و فروش، اختطاف و قاچاق اطفال

۹۵.....	جلوگیری از خرید و فروش طفل	مادۀ نود و دوم:
۹۵.....	حمایت اطفال در برابر اختطاف و قاچاق	مادۀ نود و سوم:

فصل پانزدهم

حمایت از اطفال در برابر فحشاء و اعمال جنسی

۹۶.....	منع اعمال خشونت آمیز و ناجایز علیه طفل	مادۀ نود و چهارم:
۹۷.....	منع نشر فلم های منافی اخلاق	مادۀ نود و پنجم:
۹۷.....	جلوگیری از بهره برداری و سوء استفاده جنسی	مادۀ نود و ششم:
۹۸.....	جلوگیری از ورد طفل به اماکن منحرف	مادۀ نود و هفتم:
.....	منع نشر و خرید و فروش کتاب، روزنامه،	مادۀ نود و هشتم:
۹۸.....	مجلات دارای ماهیت پورنو گرافی	
۹۹.....	منع عمل بچه بازی	مادۀ نود و نهم:

فصل شانزدهم

احكام نهايي

مكلفيت والدين ياسرپرست قانوني به پرداخت نفقه طفل ۱۰۰	ماده صدم:
مكلفيت ادارات در ارائه گزارش..... ۱۰۰	ماده يكصد و يكم:
طفل يافت شده..... ۱۰۱	ماده يكصد و دوم:
پيشنهاد طرح مقررہ ها و وضع طرز العمل ها..... ۱۰۳	ماده يكصد و سوم:
تطبيق سند تقنيني مربوط..... ۱۰۳	ماده يكصد و چهارم:
ارجحيت..... ۱۰۳	ماده يكصد و پنجم:
فعاليت شبكه محافظت اطفال..... ۱۰۴	ماده يكصد و ششم:
مكلفيت ساير ادارات..... ۱۰۴	ماده يكصد و هفتم:
تاريخ انفاذ..... ۱۰۴	ماده يكصد و هشتم:

قانون حمايت حقوق

طفل

فصل اول

احكام عمومي

مبني

ماده اول:

اين قانون در روشني احكام مواد هفتم و پنجاه و چهارم قانون اساسي افغانستان وضع گرديده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف اين قانون عبارت اند از:

- ۱- توضيح و مشخص نمودن مكلفيت هاي وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط براي تأمين حقوق طفل.
- ۲- فراهم نمودن زمينه تربيت سالم، تعليم و آموزش طفل.
- ۳- تأمين معيشت، صحت و سلامت جسمي و رواني طفل.
- ۴- مساعد شدن زمينه رشد بدني و انكشاف ذهني طفل به خاطر آماده

د طفل د حقوقو د ملاتړ

قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د اوومې او څلور پنځوسمې مادې د حکمونو په رڼا کې وضع شوی دی.

موخې

دوه يمه ماده:

ددې قانون موخې عبارت دي له:

- ۱- د طفل د حقوقو د تأمين لپاره د اړوندو وزارتونو او دولتي ادارو د مکلفیتونو توضیح او مشخصول.
- ۲- د طفل د سالمې روزنې، زده کړې او ښوونې د زمينې برابرول.
- ۳- د طفل د معيشت، جسمي او رواني روغتيا او سلامتيا تأمينول.
- ۴- په ټولنه کې ژوند ته د طفل د چمتو کولو په خاطر د هغه د بدني ودې

- او ذهني پرمختيا د زميني برابرېدل.
- ۵- د طفل د مادي او معنوي حقوقو د تأمين پر وړاندې د والدينو يا د هغه د قانوني استازي او دولت د مسؤوليت مشخصول.
- ۶- د هېواد د راتلونکې د جوړوونکو په توگه د ټولني په ودانولو کې د اطفالو د اساسي نقش منل.
- ۷- د خطر په معرض کې، د جسمي يا رواني معلوليت لرونکي يا مراقبت ته اړ له غيرعادي چلند لرونکي طفل څخه ساتنه.
- ۸- د طفل سرغړونې ته د عادلانه رسيدگي. اوله کورنۍ او ټولني سره د هغه د بيا يوځای کېدو د قانوني زميني برابرېدل.
- ۹- په ټولو برخو کې د طفل د لوړو مصالحو رعايت او د طفل د حقوقو له ناقصينو سره قانوني چلند.
- ۱۰- د طفل د حقوقو په کنوانسيون کې درج شوي د طفل د نورو مادي او معنوي حقوقو تأمينول.
- ساختن وي به زندگي درجامعه.
- ۵- مشخص نمودن مسؤوليت والدين يا نماينده قانوني طفل و دولت در قبال تأمين حقوق مادي و معنوي وي.
- ۶- قبول نقش اساسي اطفال در اعمار جامعه به حيث آينده سازان کشور.
- ۷- حفاظت از طفل در معرض خطر، داراي معلوليت جسمي يا رواني يا داراي رفتار غيرعادي نيازمند مراقبت.
- ۸- فراهم شدن زمينه قانوني رسيدگي عادلانه به تخلف طفل و ادغام مجدد وي به خانواده و اجتماع.
- ۹- رعايت مصالح علياي طفل درکليه عرصهها و برخورد قانوني با ناقضان حقوق طفل.
- ۱۰- تأمين سايرحقوق مادي و معنوي طفل مندرج کنوانسيون حقوق طفل.

اصطلاحگانی

درېمه ماده:

راتلونکې اصطلاحگانی په دې قانون کې لاندې مفاهیم افاده کوي:

۱- طفل: هغه شخص دی چې اتلس سن یې نه وي بشپړ کړي.

۲- بې سرپرسته طفل: هغه شخص دی چې د هغه د اعاشې او اباتې متکفل مړ، محبوس، ورک، غایب، په مخدره توکو روږدی یا د هغه متکفل د محکمې له حکم سره سم، د شرایطو نه لرونکی اعلان شوی وي یا په یو ډول د طفل له اعاشې او اباتې څخه ډډه وکړي.

۳- سرپرستی: د یتیم او بې سرپرسته طفل ساتنه، ښوونه، روزنه او د مادي او معنوي اړتیاوو تأمین دی.

۴- سرپرست: هغه شخص دی چې د قانون له حکمونو سره سم د یوه یا څو اطفالو سرپرستی پرغاړه لري.

۵- مجهول الهویت طفل: هغه طفل دی چې د هغه نسب معلوم نه وي.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده می کند:

۱- طفل: شخصی است که سن هجده را تکمیل نکرده باشد.

۲- طفل بی سرپرست: شخصی است که متکفل اعاشه و اباته وی فوت، محبوس، مفقود، غایب، معتاد به مواد مخدر یا متکفل وی طبق حکم محکمه فاقد شرایط، اعلان شده باشد یا به نحوی از اعاشه و اباته طفل ابا ورزد.

۳- سرپرستی: نگهداری، تعلیم، تربیت و تأمین احتیاجات مادی و معنوی طفل یتیم و بـی سرپرست است.

۴- سرپرست: شخصی است که سرپرستی یک یا چند طفل را مطابق احکام قانون به عهده دارد.

۵- طفل مجهول الهویت: طفلی است که نسب وی معلوم نباشد.

۶- طفل بي بضاعت: طفلی است که به قدر نیاز عادی یا متعارف توانمندی مالی اعاشه و اباته و آموزش خود را نداشته باشد.

۷- پرورشگاه: محلی است که طفل بي بضاعت، بي سرپرست، یتیم یا نیازمند مراقبت و حفاظت در آنجا نگهداری و تحت مراقبت قرار داده می شود.

۸- متکفل: پدر، مادر، برادر، خواهر، پدرکلان و مادرکلان پدری و مادری یا شخصی که به اساس حکم قانون متکفل اعاشه طفل باشد.

۹- حضانت: حفاظت و پرورش طفل است در مدتی که طفل به حفاظت و پرورش محتاج باشد.

۱۰- ممثل قانونی: شامل والدین، ولی، وصی، سرپرست قانونی، اقارب، قیم، یا وکیل طفل می باشد.

۱۱- شیرخوارگاه: محلی است که طفل درمستند شیرخوارگی در آن طبق سند تقنینی مربوط نگهداری

۶- بي وزله طفل: هغه طفل دی چې د عادي يا متعارفې اړتيا په قدر د خپلې اعاشې او اباتې او زده کړې مالي توانمني ونلري.

۷- پالنځی: هغه ځای دی چې بي وزله، بي سرپرسته، یتیم یا مراقبت او ساتنې ته اړ طفل په هغه ځای کې ساتل کېږي او تر مراقبت لاندې نیول کېږي.

۸- متکفل: پلار، مور، ورور، خور، پلارنی او مورنی نیکه او نیا یا هغه شخص چې د قانون د حکم پربنسټ، د طفل د اعاشې متکفل وي.

۹- حضانت: په هغه موده کې چې طفل ساتنې او پالنې ته اړ وي د طفل ساتنه او پالنه ده.

۱۰- قانوني ممثل: د طفل والدین، ولي، وصي، قانوني سرپرست، اقارب، قیم یا وکیل رانغاړي.

۱۱- د شیدو خوړلو ځای (شیرخوارگاه): هغه ځای دی چې طفل په هغه کې د شیدو خوړلو په موده کې له اړوند تقنیني سند سره سم، ساتل

کپري.

می گردد.

۱۲- وړکتون: هغه ځای دی چې طفل په هغه کې د شیدو خوړلو له مودې وروسته له اړوند تقیني سند سره سم تر پالنې او ښوونې لاندې نیول کېږي.

۱۳- اجباري کار: هغه کار یا خدمت دی چې د هغه ترسره کول پر طفل تحمیل شي او د طفل هوساینې، زده کړې، جسمي یا رواني سلامتیا یا عاطفي یا ټولنیزې ودې ته د زیان د رامنځته کېدو لامل شي.

۱۲- کودکستان: محلی است که طفل در آن بعد از مدت شیر خوارگی طبق سند تقیني مربوط مورد پرورش و آموزش قرار می گیرد.

۱۳- کار اجباری: کار یا خدمتی است که انجام آن بر طفل تحمیل شده و سبب ایجاد زیان به رفاه، آموزش، سلامت جسمی یا روانی یا رشد عاطفي یا اجتماعی طفل گردد.

۱۴- شاقه کار: هغه کار دی چې د هغه ترسره کول د طفل له جسمي توان څخه لوړ وي د طفل پر جسمي یا ذهني ودې باندې ناوړه اغېزه ولري.

۱۴- کارشاقه: کاری است که اجرای آن از قدرت جسمی طفل بالاتر بوده بر رشد جسمی یا ذهني طفل اثر ناگوار داشته باشد.

۱۵- له طفل څخه ناوړه گټه اخیستنه: د سوداګرۍ، کار، جنسي ناوړې گټې اخیستې او د فزیکي او رواني په شمول د ناسم چلند په مقصد د طفل استثمار چې د طفل جسمي، ذهني، رواني روغتیا یا د ژوند پابښت یا انساني کرامت ته د صدمې په رامنځته کېدو تمام شي.

۱۵- بهره کشی از طفل: استثمار طفل به مقصد تجارت، کار، بهره کشی جنسي و رفتار نادرست اعم از فزیکي و روانی که منجر به ایجاد صدمه به صحت جسمي، ذهني، روانی یا بقای حیات یا کرامت انسانی طفل گردد.

۱۶- سوء استفاده جنسی از طفل: هر نوع لمس طفل به مقصد تلذذ جنسی، تشویق و تحریک و یا اجبار طفل جهت استفاده برای تلذذ جنسی یک شخص دیگر، استفاده یا قرار دادن طفل در معرض فعالیت های جنسی یا فحشاء و هرزه نگاری، فراهم کردن یا اجازه به طفل جهت بهره کشی جنسی و اقتصادی می باشد.

۱۷- بچه بازی: نگهداری طفل پسر یا منخنث به منظور لذت بردن جنسی، رقصانیدن در محافل عام یا خصوصی، آواز خوانی، پوشانیدن لباس زنانه، لواط، تجاوز جنسی، تفریح، لمس، تهیه تصاویر جنسی (پورنوگرافی) و همبستری می باشد.

۱۸- طفل دارای معلولیت: طفلی است که بنا بر داشتن نقصان جسمی، حسی، روانی طور طبیعی یا کسبی سلامت و کارایی خود را از دست داده و موجب کاهش توانمندی او در

۱۶- له طفل خنچه جنسی ناورپه گتپه اخیستنه: د جنسی تلذذ، هڅونې او تحریک په مقصد د طفل هر ډول لمس او یا د بل شخص د جنسی تلذذ لپاره د گتې اخیستنې په غرض د طفل مجبورول، د جنسی یا فحشاء او هرزه نگاری په فعالیتونو کې له طفل خنچه گتپه اخیستنه یا واقع کول، د جنسی او اقتصادي ناورپه گتې اخیستنې په موخه د طفل چمتو کول یا اجازه ورکول دي.

۱۷- بچه بازی: د جنسی خوند اخیستنې، په عامو یا خصوصي محفلونو کې د نخولو، سندرې ویلو، د بنځینه کالیو اغوستلو، لواط، جنسی تیري، تفریح، لمس، د جنسی انځورونو (پورنوگرافی) برابرولو او یوځای ځملاستلو په منظور، د نارینه یا منخنث طفل ساتل دي.

۱۸- معلولیت لرونکی طفل: هغه طفل دی چې خپله سلامتیا او اغېزمنتیا یې په طبیعي یا کسبي ډول د جسمي، حسي، رواني نقصان د درلودلو پر بنا له لاسه ورکړي وي او په ټولنيزو او اقتصادي

عرصه های اجتماعی و اقتصادی گردد.

۱۹- طفل آسیب پذیر: طفلی است که سلامت جسمی، روانی، عاطفی یا حفاظتی یا منافع و شرایط تعلیمی وی در معرض خطر قرار داشته یا مورد تجاوز قرار گرفته و یا این که والدین، وی را رها نموده باشند.

۲۰- نسب: عبارت از پیوند صلبی و بطنی با والدین است.

۲۱- هویت: شهرت مکمل شخص است که شامل اسم، تخلص، اسم پدر، اسم پدرکلان، تاریخ تولد به تفکیک روز، ماه و سال، محل تولد، سکونت اصلی و سکونت فعلی می باشد.

مرجع تطبیق

ماده چهارم:

(۱) وزارت ها و ادارات دولتی و غیردولتی و سایر اشخاص ذیربط در عرصه های کاری مربوطه مسؤول تطبیق احکام این قانون می باشند.

برخوکی د هغه د توانمنی د راتییدو موجب شي.

۱۹- زیان منونکی طفل: هغه طفل دی چې د هغه جسمي، رواني، عاطفي یا ساتیزه (حفاظتي) سلامتیا یا د هغه گتې او بنوونیز شرایط په خطر کې وي یا تر تیري لاندې راغلی وي او یا دا چې والدینو هغه پرېښی وي.

۲۰- نسب: له والدینو سره له صلبی او بطني پیوند څخه عبارت دی.

۲۱- هویت: د شخص بشپړ شهرت دی چې نوم، تخلص، د پلار نوم، د نیکه نوم، د میاشتی او ورځې او کال په تفکیک د زېږېدنې نېټه، د زېږېدنې ځای، اصلي او اوسنی استوګنځی رانغاړي.

د تطبیق مرجع

څلورمه ماده:

(۱) وزارتونه او دولتي او نا دولتي ادارې او نور اړوند اشخاص په اړوندو کاري برخو کې ددې قانون د حکمونو د تطبیق مسؤول دي.

(۲) وزارتونه او اړوندې دولتي ادارې مکلف دي، پدې قانون کې د درج شوو موخو او حکمونو د رعایت او تأمین په منظور په اړوندو تقنیني سندونو کې لازم تدبیرونه ونیسي.

د تطبیق ساحه

پنځمه ماده:

ددې قانون حکمونه په ټولو وزارتونو، دولتي او نا دولتي ادارو او په اړونده کاري برخه کې د نورو مراجعو او د کورنۍ په چاپیریال کې په یو شان ډول تطبیقېږي.

د تبعیض د منع اصل

شپږمه ماده:

(۱) د نژاد، رنگ، جنس، ژبې، قوم، مذهب، سیاسي نظریو، عقایدو یا د زېږېدنې د منشأ او ځای او دې ته ورته له لحاظه هر ډول تبعیض څه خپله د طفل یا د هغه د قانوني ممثل اړوند وي، منع دی.

(۲) طفل د والدینو، قانوني ممثل یا دکورنۍ د غړو د وضعیت، فعالیت،

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي ذیربط مکلف اند، به منظور رعایت و تأمین اهداف و احکام مندرج این قانون در اسناد تقنینی مربوط، تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

ساحه تطبیق

ماده پنجم:

احکام این قانون در تمام وزارت ها، ادارات دولتي و غیردولتي و سایر مراجع در عرصه کاری مربوط و محیط خانواده به صورت یک سان تطبیق می گردد.

اصل منع تبعیض

ماده ششم:

(۱) هر نوع تبعیض از لحاظ نژاد، رنگ، جنس، زبان، قوم، مذهب، نظریات، عقاید سیاسی یا منشأ و محل تولد و امثال آن چه مربوط خود طفل باشد یا ممثل قانونی وی، ممنوع است.

(۲) طفل در برابر هر نوع تبعیض بر اساس وضعیت، فعالیت،

نظریاتو یا عقایدو یا د زپږېدنې د منشأ پربنسټ، د هر ډول تبعیض پر وړاندې د قانون له حکمونو سره سم تر ملاسړ لاندې نیول کېږي.

د طفل د پابښت او ودې اصل

اوومه ماده:

(۱) د پابښت او د جسمي او فکري ودې حق د طفل له ذاتي حقوقو څخه دي.

(۲) دولت مکلف دی د ټولو اطفالو لپاره د پابښت او د جسمي او فکري ودې زمینه برابره کړي.

د طفل د مشارکت اصل

اتمه ماده:

اړوند وزارتونه او ادارې مکلف دي، د سن او د فکري ودې د درجې، استعداد، ښوونې او روزنې ته دروحيې، د کار اجراء، پرمختګ، د مشروع کسب د زده کړې، په نفس د اعتماد، منل شوي اخلاق او والدینو، کورنۍ او ټولنیز چاپیریال ته د درناوي په پام کې نیولو سره د ټولنیز ژوندانه په ټولو برخو کې

نظریات یا عقاید والدین، ممثل قانونی یا اعضای فامیل یا منشأ تولد، طبق احکام قانون مورد حمایت قرار می‌گیرد.

اصل بقا و رشد طفل

ماده هفتم:

(۱) حق بقا و رشد جسمی و فکری از حقوق ذاتی طفل است.

(۲) دولت مکلف است زمینه بقاء و رشد جسمی و فکری را برای همه اطفال فراهم نمایند.

اصل مشارکت طفل

ماده هشتم:

وزارت ها و ادارات ذیربط مکلف اند، زمینه اشتراک طفل را در همه عرصه‌های حیات اجتماعی با نظر داشت سن و درجه رشد فکری، استعداد، روحیه به تعلیم و تربیه، اجرای کار، پیشرفت، آموزش کسب مشروع، اعتماد به نفس، اخلاق پسندیده و احترام به والدین، محیط خانوادگی و

د طفل د کډون زمينه برابره کړي.

اجتماعي فراهم نمايند.

دوه یم فصل

فصل دوم

د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ

کمیسیون ملی حمایت از

ملی کمیسیون

حقوق طفل

د کمیسیون ترکیب

ترکیب کمیسیون

نهمه ماده:

ماده نهم:

(۱) د طفل د حقوقو د رعایت او ملاتړ، ددې قانون د حکمونو له تطبیق څخه د څارنې او بررسی او د وزارتونو او دولتي او نا دولتي ادارو تر منځ د همغږۍ د تأمینولو په منظور، د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمیسیون د جمهور رئیس د مرستیال تر ریاست لاندې، په لاندې ترکیب سره رامنځته کېږي:

(۱) به منظور رعایت و حمایت از حقوق طفل، نظارت و بررسی از تطبیق احکام این قانون و تأمین هماهنگی میان وزارت ها و ادارات دولتی و غیر دولتی، کمیسیون ملی حمایت از حقوق طفل تحت ریاست معاون رئیس جمهور به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:

۱- د کار او ټولنیزو چارو وزیر د مرستیال په توګه.

۱- وزیر کار و امور اجتماعی به حیث معاون.

۲- لوی څارنوال د غږي په توګه.

۲- لوی څارنوال به حیث عضو.

۳- د عدلیې وزیر د غږي په توګه.

۳- وزیر عدلیه به حیث عضو.

۴- د مالیې وزیر د غږي په توګه.

۴- وزیر مالیه به حیث عضو.

۵- د کورنیو چارو وزیر د غږي په توګه.

۵- وزیر امور داخله به حیث عضو.

رسمي جریده

مسلسل نمبر (۱۳۳۴)

۱۳۹۷/۱۲/۲۰

- ۶- د بنځو چارو وزیر د غړې په توګه.
- ۶- وزیر امور زنان به حیث عضو.
- ۷- د عامې روغتیا وزیر د غړې په توګه.
- ۷- وزیر صحت عامه به حیث عضو.
- ۸- د اطلاعاتو او فرهنگ وزیر د غړې په توګه.
- ۸- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث عضو.
- ۹- د پوهنې وزیر د غړې په توګه.
- ۹- وزیر معارف به حیث عضو.
- ۱۰- د لوړو زده کړو وزیر د غړې په توګه.
- ۱۰- وزیر تحصیلات عالی به حیث عضو.
- ۱۱- د ارشاد، حج او اوقافو وزیر د غړې په توګه.
- ۱۱- وزیر ارشاد، حج و اوقاف به حیث عضو.
- ۱۲- د سترې محکمې د عالی شوری غړی د غړې په توګه.
- ۱۲- عضو شورای عالی ستره محکمه به حیث عضو.
- ۱۳- د اساسي قانون پر تطبیق د څارنې د کمېسیون غړی د غړې په توګه.
- ۱۳- عضو کمیسیون نظارت بر تطبیق قانون اساسی به حیث عضو.
- ۱۴- د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسیون رئیس د غړې په توګه.
- ۱۴- رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به حیث عضو.
- ۱۵- د ملي امنیت عمومي رئیس د غړې په توګه.
- ۱۵- رئیس عمومی امنیت ملی به حیث عضو.
- ۱۶- د افغاني سرې میاشتي د ټولني رئیس د غړې په توګه.
- ۱۶- رئیس جمعیت افغانی سره میاشت به حیث عضو.
- ۱۷- د احصائیې د مرکزي ادارې
- ۱۷- رئیس اداره مرکزی احصائیې به

- رئیس د غړي په توګه.
- ۱۸- د سیمه ییزو ارګانونو رئیس د غړي په توګه.
- ۱۹- د بهرنیو چارو وزارت د بشر د حقوقو او بین المللي چارو رئیس د غړي په توګه.
- ۲۰- د افغانستان د مدافع وکیلانو د خپلواک انجمن رئیس د غړي په توګه.
- ۲۱- د افغانستان د حقوق پوهانو د ټولني رئیس د غړي په توګه.
- ۲۲- له مدني ټولني څخه یو تن استازی د غړي په توګه.
- ۲۳- د افغانستان د سوداګرۍ او صنایعو د خوني د عامل هیئت رئیس د غړي په توګه.
- (۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی کمېسیون د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:
- ۱- د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د پالیسی ټدوین او حکومت ته د تصویب لپاره د هغې وړاندې کول.
- ۲- ددې قانون د حکمونو او د
- حیث عضو.
- ۱۸- رئیس ارګانهای محل به حیث عضو.
- ۱۹- رئیس حقوق بشر و امور بین المللی وزارت امور خارجه به حیث عضو.
- ۲۰- رئیس انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان به حیث عضو.
- ۲۱- رئیس اتحادیه حقوق دانان افغانستان به حیث عضو.
- ۲۲- یکنفر نماینده از جامعه مدنی به حیث عضو.
- ۲۳- رئیس هیئت عامل اتاق تجارت و صنایع افغانستان به حیث عضو.
- (۲) کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:
- ۱- تدوین پالیسی حمایت از حقوق طفل و ارائه آن جهت تصویب به حکومت.
- ۲- نظارت از تطبیق احکام این

- حکومت لخوا د تصویب شوو پالیسیو له تطبیق څخه څارنه.
- ۳- د اړوندو دولتي او نا دولتي ادارو ترمنځ د همغږۍ-تأمین.
- ۴- په اطفالو پورې د اړوندو عمده موضوعگانو په هکله د تصمیم نیول.
- ۵- د وړاندې شوو رپوټونو ارزونه او په دې برخه کې د تصمیم نیول.
- ۶- حکومت ته په هرو شپږو میاشتو کې د اطفالو د حقوقو د تأمین په هکله د ترسره شوو فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول.
- (۳) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي کمېسیون عادي غونډې په هرو دریو میاشتو کې یوځل او د هغه فوق العاده غونډې د غړو د دوو ثلثو په وړاندیز یا د کمېسیون د رئیس په تصمیم، له اړتیا سره سم، دایرېدای شي.
- (۴) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي کمېسیون سکرتريت د کار او ټولنيزو چارو وزارت د اطفالو د ساتنې د شبکې او د افغانستان د اسلامي قانون و پالیسی های تصویب شده از طرف حکومت.
- ۳- تأمین هماهنگی میان ادارات ذیربط دولتي و غیر دولتي.
- ۴- اتخاذ تصمیم در مورد موضوعات عمده مربوط به اطفال.
- ۵- ارزیابی گزارش های ارائه شده و اتخاذ تصمیم در زمینه.
- ۶- رایه گزارش فعالیت های انجام شده در مورد تأمین حقوق اطفال در هر شش ماه به حکومت.
- (۳) جلسات عادی کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده در هر سه ماه یکبار و جلسات فوق العاده آن به پیشنهاد دو ثلث اعضاء یا تصمیم رئیس کمیسیون عندالضرورت دایر شده می تواند.
- (۴) سکرتريت کمیسیون مندرج فقره (۱) این ماده به عهده شبکه محافظت اطفال وزارت کار و امور اجتماعی

جمهوريت د رياست د مقام د مرستيالی.
د دفتر رياست پر غاړه دی.

د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ

تخنيکي کمېټه

لسمه ماده:

(۱) ددې قانون د حکمونو د بڼه تطبيق په منظور، د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ تخنيکي کمېټه د کار او ټولنيزو چارو د وزير تر رياست لاندې، په لاندې ترکيب سره رامنځته کېږي:

۱- د لوی څارنوالی. مرستيال د غړي په توگه.

۲- د عدليې وزارت مسلکي معین د غړي په توگه.

۳- د کورنيو چارو وزارت امنيتي معین د غړي په توگه.

۴- د بنځو چارو وزارت معین د غړي په توگه.

۵- د عامې روغتيا وزارت معین د غړي په توگه.

۶- د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت معین د غړي په توگه.

و رياست دفتر معاونيت مقام رياست
جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

کمیته تخنيکي حمايت از حقوق

طفل

ماده دهم:

(۱) به منظور تطبيق بهتراحکام این قانون، کمیته تخنيکي حمايت از حقوق طفل تحت رياست وزير کار و امور اجتماعي به ترکيب ذيل ايجاد می گردد:

۱- مرستيال لوی څارنوالی به حیث عضو.

۲- معین مسلکي وزارت عدليه به حیث عضو.

۳- معین امنيتی وزارت امور داخله به حیث عضو.

۴- معین وزارت امور زنان به حیث عضو.

۵- معین وزارت صحت عامه به حیث عضو.

۶- معین وزارت اطلاعات و فرهنگ به حیث عضو.

رسمي جریده

مسلسل نمبر (۱۳۳۴)

۱۳۹۷/۱۲/۲۰

- ۷- د پوهنې وزارت معین د غړي په توګه.
- ۷- معین وزارت معارف به حیث عضو.
- ۸- د لوړو زده کړو وزارت معین د غړي په توګه.
- ۸- معین وزارت تحصیلات عالی به حیث عضو.
- ۹- د ارشاد، حج او اوقافو وزارت معین د غړي په توګه.
- ۹- معین وزارت ارشاد، حج و اوقاف به حیث عضو.
- ۱۰- د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسیون غړی د غړي په توګه.
- ۱۰- عضو کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به حیث عضو.
- ۱۱- د کابل ولایت د اطفالو د استیناف محکمې رئیس د غړي په توګه.
- ۱۱- رئیس محکمه استیناف اطفال ولایت کابل به حیث عضو.
- ۱۲- د افغانستان د مدافع وکیلانو د خپلواک انجمن د اجرائیه شوری غړی د غړي په توګه.
- ۱۲- عضو شورای اجرائیه انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان به حیث عضو.
- ۱۳- د افغانستان د حقوق پوهانو د ټولني د رهبرۍ شوری غړی د غړي په توګه.
- ۱۳- عضو شورای رهبري اتحادیه حقوق دانان افغانستان به حیث عضو.
- ۱۴- د احصائيې د مرکزي ادارې مرستيال د غړي په توګه.
- ۱۴- معاون اداره مرکزی احصائیه به حیث عضو.
- ۱۵- د کار او ټولنيزو چارو وزارت د اطفالو د ساتنې د شبکې رئیس د منشي په توګه.
- ۱۵- رئیس شبکه محافظت اطفال وزارت کار و امور اجتماعي به حیث منشي.
- (۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج (۲) کمیته تخنیکي مندرج فقره (۱)

این ماده دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- مطالعه و ارزیابی مشکلات اساسی اطفال در سطح کشور و اتخاذ تدابیر و قایوی جهت رفع آن.

۲- طرح پروگرام های آگاهی عامه در رابطه به رعایت حقوق اطفال و آرایه آن جهت تصویب به کمیسیون ملی حمایت از حقوق طفل.

۳- تأمین هماهنگی میان فعالیت های وزارت ها و ادارات دولتی و غیر دولتی ذیربط جهت تأمین حقوق اطفال مطابق احکام این قانون.

۴- مطالبه معلومات درمورد قضایای اطفال از مؤسسات خدمات اجتماعی، ادارات پولیس، خارنوالی، محکمه و شبکه محافظت اطفال وزارت کار و امور اجتماعی.

۵- جمع آوری احصائیه و ارقام اطفال آسیب پذیر، بی جا شده، کارگر، معلول، متعلم و اطفال متخلف

شوی تخنیکي کمپته د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د هېواد په کچه د اطفالو د اساسي ستونزو مطالعه او ارزونه او د هغو د لرې کولو لپاره د وقایوي تدبیرونو نیول.

۲- د اطفالو د حقوقو د رعایتولو په اړه د عامه پوهاوي د پروگرامونو طرحه کول او د تصویب لپاره د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمیسیون ته د هغو وړاندې کول.

۳- ددې قانون له حکمونو سره سم، د اطفالو د حقوقو د تأمین لپاره د اړوندو وزارتونو او دولتي او نادولتي ادارو د فعالیتونو ترمنځ د همغږۍ تأمین.

۴- د ټولنیزو خدمتونو له مؤسسو، د پولیسو له ادارو، خارنوالی، محکمې او د کار او ټولنیزو چارو وزارت د اطفالو د ساتنې له شبکې څخه د اطفالو د قضیو په هکله د معلوماتو غوښتنه.

۵- د جنسیت په تفکیک د زیان منونکو، بې ځایه شوو، کارگرو، معلولو زده کوونکو اطفالو او له قانون څخه د

از قانون و بی سرپرست به تفکیک جنسیت.

۶- پیشنهاد طرح تعدیل احکام این قانون بعد از تأیید کمیسیون ملی حمایت از طفل.

۷- پیشنهاد طرح مقرر، لوایح و طرز العمل های مربوط به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون به کمیسیون ملی حمایت از حقوق طفل.

۸- ترتیب گزارش سالانه اجراءات در مورد تأمین حقوق اطفال و ارائه آن به کمیسیون ملی حمایت از حقوق طفل.

۹- ترتیب گزارش سالانه از وضعیت اطفال در افغانستان و ارائه آن از طریق وزارت امور خارجه به سازمان ملل متحد بعد از تأیید کمیسیون ملی حمایت از حقوق طفل.

۱۰- انجام سایر وظایفی که از طرف حکومت محول می شود.

(۳) جلسات عادی کمیته تخنیکي

سرغروونکو او بی سرپرسته اطفالو د احصائی او ارقامو راټولول.

۶- له طفل څخه د ملاتړ د ملي کمیسیون له تأیید وروسته، ددې قانون د حکمونو د تعدیل د طرحې وړاندیز.

۷- ددې قانون د حکمونو د بڼه تطبیق په منظور، د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمیسیون ته د مقررې، د اړوندو لایحو او کړنلارو د طرحې وړاندیز.

۸- د اطفالو د حقوقو د تأمینولو په هکله د اجراءاتو د کلني رپوټ ترتیب او د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ ملي کمیسیون ته د هغه وړاندې کول.

۹- په افغانستان کې د اطفالو له وضعیت څخه د کلني رپوټ ترتیبول او د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د ملي کمیسیون له تأیید وروسته، د بهرنیو چارو وزارت له لارې د ملگرو ملتونو سازمان ته د هغه وړاندې کول.

۱۰- د نورو هغو دندو سرته رسول چې د حکومت لخوا سپارل کېږي.

(۳) د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د

تخنيکي کمېټې عادي غونډې په مياشتني ډول دایرېږي. فوق العاده غونډې د غړيو د يوه ثلث په وړاندیز يا د کمېټې د رئيس په تصميم هر وخت دایرېدای شي.

(۴) د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ د تخنيکي کمېټې د فعاليت ډول د هغې لايحې په واسطه چې د کمېټې د غړو له لوري تصویبېږي، تنظيمېږي.

د طفل له حقوقو څخه د ملاتړ

ولایتي تخنيکي کمېټه

یوولسمه ماده:

(۱) د طفل د حقوقو د رعایت او ملاتړ، ددې قانون د حکمونو له تطبیق څخه د څارنې او بررسۍ او د دولتي او نا دولتي ادارو اوپه ولایتونوکې د اړوندو ټولنیزو خدمتونو د اختصاصي مؤسسو ترمنځ د همغږۍ د تأمین په منظور، ددې قانون د لسمې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو وزارتونو، ادارو او بنسټونو د دوه یمو واحدونو له استازو څخه متشکله د طفل له حقوقو

حمایت از حقوق طفل طور ماهوار دایر می‌گردد. جلسات فوق العاده به پیشنهاد یک ثلث اعضا یا تصمیم رئیس کمیته هر وقت دایر شده می‌تواند.

(۴) طرز فعالیت کمیته تخنیکي حمایت از حقوق طفل توسط لایحه‌ای که از طرف اعضای کمیته تصویب می‌شود، تنظیم می‌گردد.

کمیته تخنیکي ولایتي حمایت از

حقوق طفل

ماده یازدهم:

(۱) به منظور رعایت و حمایت از حقوق طفل، نظارت و بررسی از تطبیق احکام این قانون و تأمین هماهنگی میان ادارات دولتي و غیردولتي و مؤسسات اختصاصي خدمات اجتماعي ذیربط در ولایات، کمیته تخنیکي حمایت از حقوق طفل متشکل از نمایندگان واحد های دومی وزارت ها، ادارات و نهادهای مندرج فقره (۱) ماده دهم

اين قانون تحت رياست والي ايجاد مي گردد.

(۲) كمپته مندرج فقره (۱) اين ماده مكلف است، گزارش اجراءات مربوط را به كمپته تخنيكي مندرج فقره (۱) ماده دهم اين قانون ارائه نمايد.

فصل سوم

حقوق اطفال

حقوق اساسي طفل

ماده دوازدهم:

- (۱) طفل مطابق احكام اين قانون و ساير اسناد تقنيني مربوط داراي حقوق اساسي ذيل مي باشد:
 - ۱- حق حيات.
 - ۲- داشتن نام.
 - ۳- داشتن تابعيت.
 - ۴- حفظ هويت و نسب.
 - ۵- ثبت تولد.
 - ۶- تغذيه با شير مادر.
 - ۷- مصونيت در برابر هر نوع تبعيض.

خچه د ملاتر تخنيكي كمپته د والي تر مشري- لاندې رامنخته كېږي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره كې درج شوې كمپته مكلفه ده، د اړوندو اجراءاتو رپوټ، ددې قانون د لسې مادې په (۱) فقره كې درج شوې تخنيكي كمپتي ته وړاندې كړي.

درېم فصل

د اطفالو حقوق

د طفل اساسي حقوق

دولسمه ماده:

- (۱) طفل ددې قانون او نورو اړوندو تقنيني سندونو له حكمونو سره سم، د لاندې اساسي حقوقو لرونكي دي:
 - ۱- د ژوند حق.
 - ۲- د نوم لرل.
 - ۳- د تابعيت لرل.
 - ۴- د هويت او نسب ساتنه.
 - ۵- د زېږېدنې ثبت.
 - ۶- د مور په شيدو تغذيه.
 - ۷- د هر ډول تبعيض په وړاندې خونديتوب.

۸- حضانت و رضاعت.	۸- حضانت او رضاعت.
۹- دسترسی به خدمات صحی.	۹- روغتیایی خدمتونو ته لاسرسی.
۱۰- تطبیق واکسین و سایر خدمات و قایوی صحی.	۱۰- د واکسین تطبیق او نور روغتیایی و قایوی خدمتونه.
۱۱- بازتوانی جسمی و روانی.	۱۱- جسمی او روانی بیاتوانمنی.
۱۲- صحت و سلامت جسمی.	۱۲- جسمی روغتیا او سلامتیا.
۱۳- استفاده از مراقبت های اجتماعی.	۱۳- له ټولنیزو مراقبتونو څخه گټه اخیستنه.
۱۴- استراحت، بازی و تفریح.	۱۴- استراحت، لوبې او تفریح.
۱۵- بهره‌مندی و استفاده از صندوق طفل در صورت ضرورت.	۱۵- د اړتیا په صورت کې د طفل له صندوق څخه گټه اخیستنه او استفاده.
۱۶- حمایت در برابر هر نوع تعدیب جسمی و روانی.	۱۶- د هر ډول جسمی او روانی تعدیب پر وړاندې ملاتړ.
۱۷- آموزش، تعلیم و تربیه.	۱۷- زده کړه، ښوونه او روزنه.
۱۸- آزادی بیان و اظهار.	۱۸- د بیان او څرگندونې (اظهار) آزادي.
۱۹- رشد فکری و تکامل ذهنی.	۱۹- فکري وده او ذهني تکامل.
۲۰- دسترسی به معلومات.	۲۰- معلوماتو ته لاسرسی.
۲۱- تشکیل انجمن های مختص به نوجوانان.	۲۱- په تنکیو ځوانانو پورې د مختصو انجمنونو تشکیل.
۲۲- حفاظت و حمایت در برابر بهره-کشی اقتصادی.	۲۲- د اقتصادي بهره کشۍ پر وړاندې ساتنه او ملاتړ.
۲۳- حمایت در برابرانجام کارشاقه و	۲۳- د شاقه او اجباري کار د ترسره

- کولو پر وړاندې ملاتړ.
- ۲۴- د کورنۍ درلودل او له والدینو څخه د بېلوالي منع.
- ۲۵- د کورنۍ زده کړې او ټولني په چاپېريال کې د امنیت او خونديتوب تأمین.
- ۲۶- د سرپرست درلودل او ساتنه.
- ۲۷- په نظامي او شبه نظامي فعالیتونو کې له استخدام څخه مخنیوی.
- ۲۸- د ډول ډول شکنجې، تعذيب، غیر انساني، سپکونکو مجازاتو او ظالمانه چلندونو پر وړاندې ملاتړ.
- ۲۹- له لویانو څخه جلا د نظارت، توقیف او حجز په پړاوونو کې له قانون څخه د سرغړونکي طفل ساتنه.
- ۳۰- د جزايي اجراءاتو په قانون کې درج د عدلي تعقيب په بهیر کې د مظنون او تورن له حقوقو څخه ګټه اخیستنه.
- ۳۱- د قانون له حکمونو سره سم د عادلانه محاکمې له موازینو څخه برخمنتیا.
- ۳۲- په فحشاء او جنسي اعمالو کې له طفل څخه د ګټه اخیستنې مخنیوی.
- اجباری.
- ۲۴- داشتن خانوادہ و منع جدایی از والدین.
- ۲۵- تأمین امنیت و مصونیت در محیط خانوادہ، آموزش و اجتماع.
- ۲۶- داشتن سرپرست و محافظت.
- ۲۷- جلوگیری از استخدام در فعالیت های نظامی و شبه نظامی.
- ۲۸- حمایت در برابر انواع شکنجه، تعذيب مجازات غیر انسانی، توهین آمیز و رفتارهای ظالمانه.
- ۲۹- نگهداری طفل متخلف از قانون در مراحل نظارت، توقیف و حجز جدا از بزرگسالان.
- ۳۰- استفاده از حقوق مظنون و متهم در جریان تعقيب عدلی مندرج قانون اجراءات جزایی.
- ۳۱- برخورداری از موازین محاکمۀ عادلانه مطابق احکام قانون.
- ۳۲- جلوگیری از استفاده طفل در فحشاء و اعمال جنسی.

۳۳- د اختطاف او قاچاق پر وړاندې ملاتړ.

۳۳- حمایت در برابر اختطاف و قاچاق.

۳۴- په تقنیني سندونو کې درج شوي نور حقوق.

۳۴- سایر حقوق مندرج اسناد تقنینی.

(۲) وزارتونه او دولتي ادارې او اړوندې نورې مراجع ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حقوقو په رعایت مکلف دي.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي و سایر مراجع ذیربط مکلف به رعایت حقوق مندرج فقره (۱) این ماده می باشند.

د ژوند حق

حق حیات

دیارلسمه ماده:

ماده سیزدهم:

(۱) هغه طفل چې ژوندی زېږېږي، د الهي موهبت په توګه د ژوند له طبیعي حق څخه برخمن دی او ددې قانون او نورو تقنیني سندونو له حکمونو سره سم، تر ملاتړ لاندې نیول کېږي.

(۱) طفلی که زنده تولد می گردد، از حق طبیعی حیات به عنوان موهبت الهی برخوردار بوده و مطابق احکام این قانون و سایر اسناد تقنینی مورد حمایت قرار می گیرد.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي او نادولتي ادارې مکلف دي، د طفل د ژوند د حق او د سالمې ودې د تأمین په منظور، لازم تدبیرونه ونیسي او عملي کړي.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي و غیر دولتي ذیربط مکلف اند، به منظور تأمین حق حیات و رشد سالم طفل، تدابیر لازم را اتخاذ و عملی نمایند.

د نوم د لرلو حق

څوارلسمه ماده:

(۱) طفل د زېږېدنې له پيل څخه د مناسب نوم د درلودلو د حق لرونکی دی.

(۲) د طفل والدین، اولیا یا قانوني سرپرست مکلف دي د طفل له زېږېدنې وروسته د هغه لپاره مناسب نوم وټاکي او د قانون له حکمونو سره سم، د هغه هويت په اړوندو دفترونو کې، ثبت کړي.

(۳) د طفل نوم، نباید د تحقیر آمیزې یا د هغه د کرامت د سپکوالي یا له ديني عقایدو سره د مغایرې محتوای لرونکی وي.

(۴) که چېرې طفل له هغه نوم سره چې د هغه د والدینو، اولیاوو یا قانوني سرپرست له لوري د هغه لپاره ټاکل شوی دی، رضایت ونلري، کولای شي خپل نوم د قانون له حکمونو سره سم، بدل کړي.

حق داشتن نام

ماده چهاردهم:

(۱) طفل از بدو تولد دارای حق داشتن نام مناسب می باشد.

(۲) والدین، اولیا یا سرپرست قانونی طفل مکلف است بعد از تولد طفل برای وی نام مناسب انتخاب و هويت آن را مطابق احکام قانون در دفاتر مربوط، ثبت نماید.

(۳) اسم طفل نباید دارای محتوای تحقیر آمیز یا توهین به کرامت وی یا مغایر با عقاید دینی باشد.

(۴) هرگاه طفل به نامی که از جانب والدین، اولیا یا سرپرست قانونی او برایش انتخاب گردیده، رضایت نداشته باشد، می تواند طبق احکام قانون نام خود را تغییر دهد.

د تابعیت د لرلو حق

پنځلسمه ماده:

- (۱) طفل د زېږېدنې له پیل څخه د تابعیت د لرلو د حق لرونکی دی.
- (۲) د طفل په تابعیت پورې اړوندې چارې د اړوند قانون له حکمونو سره سم تنظیمېږي.

د هويت او نسب د ساتنې حق

شپاړسمه ماده:

- (۱) که د چا نسب معلوم وي او د ځوی/ لور په صفت و نیول شي، د نسب د ثبوت آثار لکه نفقه، دحضانت اجوره، میراث، د مصاهرې حرمت او د مطلقه واده حرمت پرې نه مرتبېږي.
- (۲) شخص کولی شي، مجهول الهویه طفل او د ولی فاقد یتیم یا وصی د قانون له حکمونو سره سم، تر سرپرستي لاندې و نیسي.

د زېږېدنې د ثبت حق

اوولسمه ماده:

- (۱) د روغتیايي مرکزونو مسؤولین مکلف دي، د طفل د زېږېدنې په وخت

حق داشتن تابعیت

ماده پانزدهم:

- (۱) طفل از بدو تولد دارای حق داشتن تابعیت می باشد.
- (۲) امور مربوط به تابعیت طفل طبق احکام قانون مربوط تنظیم می گردد.

حق حفظ هويت و نسب

ماده شانزدهم:

- (۱) شخصی که نسب وی معلوم بوده و به صفت فرزند خوانده شود، آثار ثبوت نسب از قبیل نفقه، اجرت حضانت، میراث، حرمت مصاهره و حرمت ازدواج مطلقه بر آن مرتب نمی گردد.
- (۲) شخص می تواند، طفل مجهول الهویه و یتیم فاقد ولی یا وصی را مطابق احکام قانون به سرپرستی بگیرد.

حق ثبت تولد

ماده هفدهم:

- (۱) مسؤولین مراکز صحتی مکلف اند، حین تولد طفل، روز، تاریخ، جنس،

اسم، تخلص، نام والدین، تابعیت و محل اقامت و شغل والدین آن را در کارت مخصوص ثبت و به والدین اعطاء نمایند.

(۲) اشخاص ذیل مکلف اند، از تولد طفل الی یکماه به نزدیک ترین اداره ثبت احوال نفوس اطلاع داده و کارت مخصوص ثبت تولد را اخذ نمایند:

۱- مسؤولین مرکز صحتی که طفل در آن تولد شده است.

۲- خانواده طفل.

۳- ملک قریه یا وکیل گذر.

(۳) کارت مخصوص ثبت تولدات از طرف اداره ثبت احوال نفوس تهیه و ترتیب شده و طور رایگان توزیع می گردد.

(۴) طفلی که در مرکز صحتی تولد و در آن وفات نماید، مرکز صحتی مکلف است، از تاریخ تولد و وفات وی به اداره ثبت احوال نفوس اطلاع دهد.

کپی ورخ، نپته، جنس، نوم، تخلص، د والدینو نوم، تابعیت او د مېشتېدو ځای او د والدینو شغل په مخصوص کارت کې ثبت او والدینو ته ورکړي.

(۲) لاندې اشخاص مکلف دي، د طفل له زېږېدنې څخه تر یوې میاشتې پورې د نفوسو د احوالو د ثبتولو تر ټولو نږدې ادارې ته خبر ورکړي او د زېږېدنې د ثبت مخصوص کارت واخلي:

۱- د هغه روغتیايي مرکز مسؤولین چې طفل په هغه کې زېږېدلی دی.

۲- د طفل کورنۍ.

۳- د کلي ملک یا د گذر وکیل.

(۳) د زېږېدنو د ثبت مخصوص کارت د نفوسو د احوالو د ثبتولو د ادارې لخوا برابر او ترتیبېږي او په وړیا توګه وېشل کېږي.

(۴) هغه طفل چې په روغتیايي مرکز کې وزېږېږي او په هغه کې مړ شي، روغتیايي مرکز مکلف دی، د هغه د زېږېدنې او مړینې له نېټې څخه د نفوسو د احوالو د ثبتولو ادارې ته خبر ورکړي.

(۵) هرگاه جنين قبل از تولد وفات نمايد، ابتدا ولادت وی ثبت و بعد وفات آن ثبت می‌گردد و در صورتی که قبل از ماه ششم حاملگی وفات نموده باشد، تنها وفات وی ثبت می‌گردد.

(۶) در محلاتی که مرکز صحی وجود نداشته باشد، وکیل گذر مکلف است ولادت را ثبت و در مدت هفت روز از تاریخ ثبت، فورمه ثبت ولادت را به یکی از مراکز صحی یا اداره ثبت احوال نفوس ارائه نماید.

(۷) مرکز صحی مکلف است، فورمه ثبت ولادت را در مدت سه روز از تاریخ ثبت ولادت به اداره ثبت احوال نفوس مربوط ارسال نماید.

(۸) طفلی که از تبعه افغان در خارج از کشور تولد شود، والدین وی مکلف اند، از تولد یا وفات طفل خود به نمایندگی سیاسی یا قنصلگری افغانستان مقیم خارج در خلال مدت سه ماه

(۵) که چپری جنین له زپربدنی مخکې مړ شي، لومړی د هغه زپربدنه ثبت او وروسته یې مړینه ثبتېږي او په هغه صورت کې چې د امیدواری له شپږمې میاشتې څخه مخکې مړ شوی وي، یوازې د هغه مړینه ثبتېږي.

(۶) په هغو ځایونو کې چې روغتیايي مرکز شتون ونلري، د گذر وکیل مکلف دی زپربدنه ثبت او د ثبت له نېټې څخه د اوو ورځو په موده کې، د زپربدنی د ثبت فورمه له روغتیايي مرکزونو څخه یوه ته یا د نفوسو د احوالو د ثبتولو ادارې ته وړاندې کړي.

(۷) روغتیايي مرکز مکلف دی، د زپربدنی د ثبت فورمه، د زپربدنی د ثبت له نېټې څخه د دريو ورځو په موده کې د نفوسو د احوالو د ثبت اړوندې ادارې ته واستوي.

(۸) هغه طفل چې له هېواده بهر له افغان تبعه څخه وزپربېږي، د هغه والدین مکلف دي، د دريو میاشتو مودې په ترڅ کې د خپل طفل له زپربدنی یا مړینې څخه د افغانستان سیاسي

اطلاع داده یا درمادت
سی روز از تاریخ ورود به کشور به
اداره ثبت احوال نفوس
اطلاع دهند.

(۹) اداره ثبت احوال نفوس مکلف
است با نظر داشت کارت تولد
طفل مطابق احکام قانون ثبت
احوال نفوس در مورد توزیع
تذکره تابعیت برای وی
اقدام نماید.

محتویات فورمه ثبت

تولد

ماده هجدهم:

فورمه ثبت تولدات حاوی معلومات
ذیل می باشد:

- ۱- نام و تخلص طفل.
- ۲- نام پدر.
- ۳- نام مادر.
- ۴- نام پدر کلان.
- ۵- تاریخ تولد.
- ۶- محل تولد.
- ۷- قومیت.

نمایندگی یا قونسلگری- ته خبر ورکری
یا هېواد ته د ننوتلو له نېټې څخه د
دېرشو ورځو په موده کې، د نفوسو د
احوالو د ثبت ادارې ته خبر ورکړي.

(۹) د نفوسو د احوالو د ثبت اداره
مکلفه ده د نفوسو د احوالو د ثبت د
قانون له حکمونو سره سم د طفل د
زېږېدنې کارت ته په کتو سره، د هغه
لپاره د تابعیت د تذکرې د وېش په
هکله اقدام وکړي.

د زېږېدنې د ثبت د فورمې

محتویات

اتلسمه ماده:

د زېږېدنو د ثبت فورمه د لاندې
معلوماتو لرونکې ده:

- ۱- د طفل نوم او تخلص.
- ۲- د پلار نوم.
- ۳- د مور نوم.
- ۴- د نیکه نوم.
- ۵- د زېږېدنې نېټه.
- ۶- د زېږېدنې ځای.
- ۷- قومیت.

۸- ملت.	۸- ملت.
۹- سکونت.	۹- استوگنځي.
۱۰- جنسیت (مذکر یا مؤنث).	۱۰- جنسیت (نارینه یا بنځینه).
۱۱- محل سکونت و وظیفه والدین طفل.	۱۱- د اوسېدو ځای او د طفل د والدینو دنده.
۱۲- گروپ خون.	۱۲- د وینې گروپ.
۱۳- سایر معلوماتی که از طرف وزارت های امورداخله و صحت عامه لازم دانسته شود.	۱۳- نور هغه معلومات چې د کورنیو چارو او عامې روغتیا وزارتونو لخوا لازم وگنل شي.

حق تغذیه با شیر مادر

د مور په شېدو سره د تغذیې حق

ماده نژدهم:

نولسمه ماده:

(۱) طفل از بدو تولد حق دارد که با شیر مادر خود تا مدت دو سال تغذیه گردد، مگر این که مادر وی عذر مؤجه داشته باشد.

(۱) طفل د زېږېدنې له پیل څخه حق لري چې تر دوو کلونو پورې د خپلې مور په شېدو سره تغذیه شي خو دا چې د هغه مور مؤجه عذر ولري.

(۲) سایر امور مربوط به تغذیه طفل با شیرمادر، طبق مقرره تغذیه طفل با شیر مادر تنظیم می گردد.

(۲) د مور په شېدو سره د طفل په تغذیې پورې اړوندې نورې چارې د مور په شېدو سره د طفل د تغذیې له مقرري سره سم، تنظیمېږي.

نظارت و تأمین مصونیت

څارنه او د خونديتوب تأمین

ماده بیستم:

شلمه ماده:

وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف

دي ددي قانون د حکمونو له تطبيق
خخه د خارني او د اطفالو د خونديتوب
د تأمين په هکله لازم تدبيرونه ونيسي.

د طفل د ژوند د وضع بڼه والي

يوويشتمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي، د طفل له قانوني ممثل سره د مساعدت په منظور، اړوندو مالي امکاناتو ته په کتو سره داسې تدبيرونه ونيسي چې هغوی وکولای شي د هغو په وسيله د طفل لپاره غذا، کالي او مناسبه سرپناه برابره او د طفل د ژوند وضع ته بڼه والي ور وبښي.

له اطفالو خخه د بهره کشي منع

دوه ويشتمه ماده:

(۱) له اطفالو خخه هر ډول اقتصادي يا جنسي بهره کشي منع ده.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي له طفل خخه د بهره کشي د مخنيوي په منظور، لازم تدبيرونه ونيسي.

مکلف اند در مورد نظارت از تطبيق
احکام اين قانون و تأمين مصونيت
اطفال تدابير لازم را اتخاذ نمايند.

بهبود وضع زندگي طفل

ماده بيست و يکم:

وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، به منظور مساعدت به ممثل قانوني طفل با نظر داشت امکانات مالي مربوط طوري تدابير اتخاذ نمايند که آنها بتوانند بالوسيله آن براي طفل غذا، لباس و سرپناه مناسب تهيه و وضع زندگي طفل را بهبود بخشند.

منع بهره کشي از اطفال

ماده بيست و دوم:

(۱) هرگونه بهره کشي اقتصادي يا جنسي از اطفال ممنوع است.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند به منظور جلوگیری از بهره کشي از طفل، تدابير لازم را اتخاذ نمايند.

د طفل د ځورونې او اذیت منع

درويشتمه ماده:

(۱) د طفل پر وړاندې د هر ډول جسمي رواني ځورونې او اذیت اعمال منع دي.

(۲) هېڅ شخص نشي کولای د طفل د روحي، جسمي يا رواني ځورونې او اذیت لامل شي، مرتکب د قانون له حکمونو سره سم، تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

د حضانت او رضاعت د حق لرل

څلېرېشتمه ماده:

طفل د قانون له حکمونو سره سم، د حضانت، رضاعت، نفقي د حق او له ولایت او وصایت څخه د برخمنتیا د حق لرونکی دی.

د ديني او مذهبي لږکيو (اقلیتونو)

د طفل د آزادۍ د حق لرل

پنځه ويشتمه ماده:

په هېواد کې استوگن د نورو دينونو د پیروانو اطفال د خپل دين، مذهب څخه به پيروي کې او د ديني او فرهنگي

منع آزار و اذیت طفل

ماده بیست و سوم:

(۱) اعمال هر نوع آزار و اذیت جسمی و روانی علیه طفل ممنوع می‌باشد.

(۲) هېڅ شخص نمی‌تواند سبب آزار و اذیت، روحي، جسمي يا رواني طفل گردد، مرتکب مطابق احکام قانون مورد تعقيب عدلي قرار می‌گیرد.

داشتن حق حضانت و رضاعت

ماده بیست و چهارم:

طفل مطابق احکام قانون دارای حق حضانت، رضاعت، نفقه و حق برخورداري از ولایت و وصایت می‌باشد.

داشتن حق آزادی طفل

اقلیت های ديني و مذهبي

ماده بیست و پنجم:

اطفال پیروان سایر ادیان ساکن در کشور در پیروی از دين، مذهب و اجرای مراسم دينی و فرهنگي

مراسمو په ترسره کولو کې د هېواد د نورو اطفالو په شان، د قانون د حکمونو په حدودو کې آزاد دي.

د جنین وده او ساتنه

شپږويشتمه ماده:

(۱) حامله ښځه حق لري د کورنۍ په مرسته د جنین د ودې او ساتنې او د هغه د سالمې زېږېدنې په منظور، روغتیايي معاینات ترسره کړي.

(۲) حامله ښځه نشي کولی، له هغه شرعي، قانوني او صحي عذر پرته چې د ډاکتر له لوري د مور د روغتیا په منظور تشخیصېږي، جنین سقط کړي.

(۳) خاوند یا بل شخص حق نلري حامله ښځه سقط ته مجبوره کړي.

د مور او جنین د روغتیا په هکله د

دولت مکلفیت

اووه ويشتمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي، د جنین د ودې او ساتنې، د طفل د سالمې زېږېدنې او د مور له روغتیا څخه د ملاتړ په منظور، لازم مالي او

شان مانند سایه اطفال کشور در حدود احکام قانون آزاد می‌باشند.

رشد و حفاظت جنین

ماده بیست و ششم:

(۱) زن حامله حق دارد به مساعدت خانواده به منظور رشد و حفاظت جنین و تولد سالم وی، معاینات صحی را انجام دهد.

(۲) زن حامله نمی‌تواند، بدون عذر شرعی، قانونی و صحی که از طرف ډاکتر به منظور صحت مادر مشخص می‌گردد، جنین را سقط نماید.

(۳) شوهر یا شخص دیگر حق ندارد تا زن حامله را مجبور به سقط نماید.

مکلفیت دولت در مورد صحت

مادر و جنین

ماده بیست و هفتم:

وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، به منظور رشد و حفاظت جنین، تولد سالم طفل و حمایت از صحت مادر تدابیر مالی و صحی لازم

روغتيایي تدبیرونه ونیسي.

خلورم فصل

روغتيایي مراقبت

له درملني څخه څارنه او مراقبت

اته ويستمه ماده:

د اطفالو د روغتيایي ملاتړ او مراقبت د اختصاصي خدمتونو او آسانتياوو وړاندې کونکي وزارتونه او دولتي يا نا دولتي ادارې هر يو په اړونده ساحه کې مکلف دي، هغه اطفال چې د ټولنيزو خدمتونو په اختصاصي مؤسسو يا روغتيایي مرکزونو کې تر حفاظت، ساتنې يا جسمي يا رواني درملنې لاندې دي، د هغوی له حفاظت، ساتنې او درملنې څخه د روغتيایي چارو د واکمنو مراجعو پواسطه وضع شوو معيارونو ته په پام سره څارنه او مراقبت وکړي.

را اتخاذ نمایند.

فصل چهارم

مراقبت صحی

نظارت و مراقبت از تداوی

ماده بیست و هشتم:

وزارت‌ها و ادارات دولتي يا غيردولتي عرضه کننده خدمات و تسهیلات اختصاصی حمایت و مراقبت صحی اطفال هر یک در ساحه مربوط مکلف اند، اطفالی را که در مؤسسات اختصاصی خدمات اجتماعی يا مراکز صحی تحت حفاظت، نگهداری يا تداوی جسمی يا روانی قرار دارند، از حفاظت، نگهداری و تداوی آنها با نظر داشت معيارهای وضع شده توسط مراجع ذيصلاح امور صحی نظارت و مراقبت نمایند.

حق دسترسی طفل به خدمات

لازم صحی

ماده بیست و نهم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط هر یک در ساحت مربوط مکلف اند، به منظور دسترسی طفل به خدمات لازم صحی در عرصه های ذیل تدابیر لازم را اتخاذ نمایند:

۱- اتخاذ تدابیر لازم در مورد کاهش مرگ و میر نوزادان و اطفال.

۲- گسترش مراقبت های اولیه صحی و کمک های لازم و قایوی و معالجوی.

۳- مبارزه علیه امراض ساری و سوء تغذی در چهارچوب مراقبت های اولیه صحی.

۴- تهیه خوراک مغذی و آب آشامیدنی صحی.

۵- مراقبت های صحی از مادران قبل و بعد از وضع حمل.

روغتیایی لازمو خدمتونو ته د طفل

د لاسرسی حق

نهه ویستمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې هر یو په اړونده ساحه کې مکلف دي، روغتیایی لازمو خدمتونو ته د طفل د لاسرسی په منظور، په لاندې برخو کې لازم تدبیرونه ونیسي:

۱- د نویو زېږېدلو او اطفالو د مرگ او مړینې د راټیټولو په هکله د لازمو تدبیرونو نیول.

۲- د روغتیایی لومړنیو مراقبتونو او وقایوي او معالجوی لازمو مرستو پراختیا.

۳- د روغتیایی لومړنیو مراقبتونو په چوکاټ کې د ساري ناروغيو او خوار خواکۍ پر وړاندې مبارزه.

۴- د مغذي خوراک او د څښلو د روغتیایی اوبو برابرول.

۵- د حمل له وضع څخه مخکې او وروسته له میندو څخه روغتیایی مراقبتونه.

۶- آگاهی دهی به والدین و اطفال در مورد کاربرد اساسات صحت و تغذی آنها، مفیدیت شیرمادر، بهداشت و حفظ الصحه محیط زیستی.

۷- گسترش مراقبت های وقایوی، رهنمائی برای آموزش والدین و خانواده در باره روش های ایجاد خانواده سالم و خدمات مربوط آن.

۸- آگاهی دهی از اضرار معالجه های سنتی و اتخاذ تدابیر جهت منع آن.

۹- مبارزه علیه خرافات و سایر عادات ناپسندی که برای صحت و سلامتی طفل زیان آور باشند.

(۲) سایر امور مربوط به صحت اطفال طبق سند تقنینی مربوط تنظیم می گردد.

۶- د روغتیا د اساساتو د کارونې او د هغوی د تغذی، د مور د شیدو د گکتورتوب، د ژوند چاپیریالې روغتیا ساتنې او حفظ الصحې په هکله والدینو او اطفالو ته د پوهاوي ورکول.

۷- د وقایوي مراقبتونو پراختیا، د سالمې کورنۍ د رامنځته کېدو او د هغو د اړوندو خدمتونو د تگلارو په اړه د والدینو او کورنۍ د زده کړې لپاره لارښوونه.

۸- د سنتي درملنو له زیانونو څخه پوهاوی او د هغو د منع لپاره د تدبیرونو نیول.

۹- د هغو خرافاتو او نورو ناوړو عادتونو پر وړاندې مبارزه چې د طفل د روغتیا او سلامتیا لپاره زیان راورونکي وي.

(۲) د اطفالو په روغتیا پورې اړوندې نورې چارې له اړوند تقنیني سند سره سم تنظیمېږي.

د واکسين د تطبيق حق

دپرشمه ماده:

(۱) د طفل والدین یا قانوني ممثل مکلف دي له زېږېدنې څخه وروسته د (۲۴) ساعتونو مودې په ترڅ کې، د طفل لومړنی واکسين د واکسيناسيون په تر ټولو نږدې محل کې تطبيق کړي.

(۲) د طفل والدین یا قانوني ممثل مکلف دي، د طفل د واکسين مخصوص کارت د واکسيناسيون له تر ټولو نږدې محل څخه تر لاسه کړي او نور واکسينونه يې په ټاکل شوي وخت کې تطبيق کړي.

(۳) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفي دي، له اړوند تقنيني سند سره سم وړيا روغتيايي واکسينونو ته د اطفالو د لاسرسۍ زمينه برابره کړي.

(۴) دولتي او خصوصي روغتيايي مرکزونه مکلف دي، ددې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې درج شوي

حق تطبيق واکسين

ماده سي ام:

(۱) والدین یا ممثل قانوني طفل مکلف اند در خلال مدت (۲۴) ساعت بعد از تولد، اولين واکسين طفل را در نږدیک ټاک تطبيق محل واکسيناسيون تطبيق نمايند.

(۲) والدین یا ممثل قانوني طفل مکلف اند، کارت مخصوص واکسين طفل را از نږدیکترین محل واکسيناسيون اخذ و ساير واکسينهای وی را در موعد معين آن تطبيق نمايند.

(۳) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، زمينه دسترسۍ اطفال را به واکسين های صحی رایگان مطابق سند تقنينی مربوط فراهم نمايند.

(۴) مراکز صحی دولتي و خصوصي مکلف اند، واکسين های مندرج فقره های (۱ و ۲) اين ماده را طور

واکسینونه، په وړیا ډول تطبیق کړي.

د کورنۍ د تنظیم لارښوونه

یو دېرشمه ماده:

د عامې روغتیا وزارت او نور اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د سالمې کورنۍ د رامنځته کېدو او له هغو پرله پسې زېږېدلو څخه د مخنیوي په منظور چې د نویو زېږېدلو د مرګ او مړینې او د هغوی د خوار ځواکۍ لامل کېږي او د طفل په پالنه کې ستونزه او خنډ رامنځته کوي، د تبلیغ او لارښوونې له لارې لازم تدبیرونه ونیسي.

د روغتیايي کارت د درلودلو حق

دوه دېرشمه ماده:

د عامې روغتیا وزارت مکلف دی، د روغتیايي لازمو خدمتونو د ثبت په منظور، د طفل لپاره روغتیايي کارت برابر او په هغه کې د طفل د جسمي او رواني درملنې په اړه معلومات درج کړي.

رایگان تطبیق نمایند.

رهنمایي تنظیم خانواده

ماده سی و یکم:

وزارت صحت عامه وسایر وزارت ها و ادارات دولتي ذریعې مکلف اند به منظور ایجاد خانواده سالم و جلوگیری از تولدات بی در پی که سبب ایجاد مرګ و میر نوزادان و سوء تغذی آنها می گردد و در پرورش طفل ایجاد مشکل و مانع را می نماید، تدابیر لازم را از طریق تبلیغ و رهنمایي اتخاذ نمایند.

حق داشتن کارت صحي

ماده سی و دوم:

وزارت صحت عامه مکلف است، به منظور ثبت خدمات لازم صحي، کارت صحي را برای طفل ترتیب و معلومات مبنی بر تداوی جسمی و روانی طفل را در آن درج نماید.

ارائه کارت صحی طفل

ماده سی و سوم:

(۱) والدین یا ممثل قانونی طفل مکلف اند، حین مراجعه طفل به مراکز صحی یا طبیب، کارت صحی طفل را نیز ارائه نمایند.

(۲) والدین یا ممثل قانونی طفل مکلف اند، حد اقل سال یکبار طفل را غرض اجرای معاینات به مراکز صحی ببرند.

فصل پنجم

بازتوانی طفل دارای

معلولیت

بازتوانی جسمی و روانی

ماده سی و چهارم:

وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند به منظور حمایت از بازتوانی جسمی و روانی طفل که از اثر غفلت، بهره کشی یا سوء استفاده جنسی، شکنجه یا هر شکل دیگری از برخورد

د طفل د روغتیایی کارت وړاندې کول

دري دېرشمه ماده:

(۱) د طفل والدین یا قانونی ممثل مکلف دي، روغتیایی مرکزونو یا طبیب ته د طفل د مراجعې په وخت کې، د طفل روغتیایی کارت هم وړاندې کړي.

(۲) د طفل والدین یا قانونی ممثل مکلف دي، لږ تر لږه په کال کې یو ځل طفل د معایناتو د اجراء کولو په غرض روغتیایی مرکزونو ته یوسي.

پنځم فصل

د معلولیت لرونکي طفل

بیا توانمنی

جسمي او رواني بیا توانمنی

څلور دېرشمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي د هغه طفل له جسمي او رواني بیا توانمنی څخه د ملاتړ په منظور چې د غفلت، بهره کشی یا جنسي ناوړې کتبه اخیستنې، شکنجې یا نورو هر ډول

بي رحمانه، غير انساني او سپکونکو چلندونو څخه يا دمجازاتو او يا وسله والو شخړو په پايله کې يې، زيان ليدلی دی، د استقرار او بيا ادغام لپاره چې د طفل په روغتيا، عزت نفس او په کرامت کې مرسته وکړي، لازم تدبيرونه ونيسي.

له قرباني طفل څخه ملاتړ

پنځه دېرشمه ماده:

اړوندې دولتي ادارې مکلفې دي، تر څو له قرباني طفل څخه د ملاتړ په اړوند لازم تدبيرونه ونيسي او د دغو اطفالو د درملنې او بيا توانمنۍ او ساتنې په برخه کې، لازم ګامونه واخلي.

د معلوليت لرونکي طفل ملاتړ

شپږ دېرشمه ماده:

(۱) د کار او ټولنيزو چارو، عامې روغتيا وزارتونه او نورې اړوندې ادارې مکلف دي د هغو اعمالو پر وړاندې چې د هغه روغتيا، بدني او يا عقلي ودې، روحي او ټولنيز حالت ته زيان رسوي، د معلوليت لرونکي طفل

های بی رحمانه، غیر انسانی و تحقیر آمیز یا مجازات ویا در نتیجه منازعات مسلحانه، آسیب دیده است، جهت استقرار و ادغام مجدد که به صحت، عزت نفس و کرامت طفل کمک کند، تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

حمایت از طفل قربانی

ماده سی و پنجم:

ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، تا در رابطه به حمایت از طفل قربانی تدابیر لازم را اتخاذ و در قسمت تداوی و بازتوانی و حفاظت چنین اطفال، اقدامات لازم نمایند.

حمایت طفل دارای معلولیت

ماده سی و ششم:

(۱) وزارت های کار و امور اجتماعی، صحت عامه و سایر ادارات ذیربط مکلف اند طفل دارای معلولیت را در برابر اعمالی که به صحت، رشد بدنی ویا عقلی، حالت روحی و اجتماعی وی آسیب میرساند،

ملاٽر وکري.

(۲) معلول طفل د توان ورکونې له خدمتونو (د ټولنيزو، رواني، طبي، بنوونيزو او شغلي خدمتونو وړاندې کول) څخه په وړيا توگه برخمن کېږي.

(۳) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفي دي، د ذهني يا جسمي معلوليت لرونکي طفل لپاره د ځانگړي ټولنيز ملاٽر زمينه داسې برابره کړي چې هغه وکولای شي په نفس اتکا غښتلي او په ټولنه کې فعال نقش ترسره او د آبرومندانه ژوند لرونکی وي.

(۴) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفي دي د بنوونې، تحصيل، د کار زده کړې، روغتيايي او بيا پالنې، د استخدام لپاره دچمتووالي، تفريحي او سپورتي فرصتونه د معلوليت لرونکو اطفالو د لاسرسۍ په منظور، اختصاصي او د لاسرسۍ وړ مکانونه او ځايونه رامنځته او په لازمه وسايلو سره تجهيز کړي.

حمایت نمایند.

(۲) طفل معلول از خدمات توان بخشی (ارائه خدمات اجتماعی، روانی، طبي، آموزشی و شغلی) طور رایگان بر خوردار می گردد.

(۳) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، برای طفل دارای معلولیت ذهني يا جسمي زمينه حمایت اجتماعی خاص را طوری فراهم نمایند که وی بتواند اتکا به نفس را تقويه و در جامعه نقش فعال را ایفا و دارای زندگی آبرومندانانه باشد.

(۴) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند به منظور دسترسی اطفال دارای معلولیت، به تعلیم، تحصيل، کارآموزی، خدمات صحی و بازپروری، آمادگی برای استخدام، فرصت های تفريحي و ورزشی، مکان ها و محلات اختصاصی و قابل دسترس را ایجاد و با وسايل لازمه تجهيز نمایند.

د معلولیت لرونکو اطفالو لپاره د

ښوونیزو کورسونو دایرول

اووه دېرشمه ماده:

(۱) د پوهنې وزارت مکلف دی د کار او ټولنیزو چارو له وزارت سره په همکارۍ کې د معلولیت لرونکو اطفالو له توانمڼو او استعدادونو سره متناسب حرفوي او ښوونیز کورسونه د هغوی د زده کړې په غرض، دایر کړي.

(۲) د کار او ټولنیزو چارو وزارت مکلف دی هغو معلولیت لرونکو اطفالو ته چې ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو کورسونو څخه فارغېږي، د هغوی له سن، توانمڼی او د مېشتېدو له ځای سره د متناسب کار د پیدا کولو زمینه برابره کړي.

(۳) د پوهنې وزارت مکلف دی، د هغو معلولیت لرونکو اطفالو لست چې ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو کورسونو څخه فارغېږي، په میاشتنۍ توګه د کار او ټولنیزو چارو وزارت ته وړاندې کړي.

تدویر کورس های آموزشی برای

اطفال دارای معلولیت

ماده سی و هفتم:

(۱) وزارت معارف مکلف است در همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی کورس های حرفوی و آموزشی را متناسب با توانایی ها و استعداد اطفال دارای معلولیت غرض آموزش آنها، تدویر نماید.

(۲) وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است به اطفال دارای معلولیت که از کورس های مندرج فقره (۱) این ماده فارغ می شوند، زمینه پیدا کردن کار متناسب با سن و توانایی و محل اقامت آن ها را فراهم نماید.

(۳) وزارت معارف مکلف است، لست اطفال دارای معلولیت را که از کورس های مندرج فقره (۱) این ماده فارغ می گردند، طور ماهوار به وزارت کار و امور اجتماعی ارائه نماید.

د معلولو اطفالو استخدام

اته دېرشمه ماده:

هغه کارفرمایان چې پنځوس او یا له هغه څخه زیات کارگر په یوه ځای یا په مختلفو ځایونو کې د کار د زده کړې یا د کار د شاگرد په غرض، استخداموي مکلف دي، لږ تر لږه څلور سلنه له هغو معلولیت لرونکو اطفالو څخه چې د کار او ټولنیزو چارو وزارت له لارې هغوی ته ورپیژندل کېږي، د کار د قانون له حکمونو سره سم، استخدام کړي، پدې شرط چې د پام وړ کار د هغوی د جسمي یا رواني زیان د رامنځته کېدو لامل نشي.

د اطفالو په واسطه د نشه راوړونکو موادو له کارولو پېر او پلور څخه

مخنیوی او د هغوی درملنه

نهه دېرشمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي د مندره او مسکرو موادو له نا قانونه گټه اخیستنې څخه د اطفالو د ملاتړ او د اطفالو په واسطه د مندره

استخدام اطفال معلول

ماده سی و هشتم:

کارفرمایانی که پنجاه کارگر و یا بیشتر از آن را در یک مکان یا در مکان‌های مختلف غرض کار آموزی یا شاگرد کار، استخدام می‌نمایند، مکلف‌اند، حد اقل چهار فیصد از اطفال دارای معلولیت را که از طریق وزارت کار و امور اجتماعی به آنها معرفی می‌گردد، مطابق احکام قانون کار استخدام نمایند، مشروط بر این که کار مورد نظر سبب ایجاد ضرر جسمی یا روانی آنها نگردد.

جلوگیری از استعمال خرید و

فروش مواد نشه آور توسط اطفال

و تداوی آنها

ماده سی و نهم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف‌اند به منظور حمایت اطفال از استفاده غیر قانونی مواد مندره و مسکر و جلوگیری

از تولید، انتقال و فروش مواد مخدر و مسکر توسط اطفال، طبق احکام قانون تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

(۲) دولت مکلف است تا در قسمت تدارک اطفال معتاد در مراکز صحتی بازتوانی اقدام نماید.

حمایت اجتماعی و بازتوانی

ماده چهارم:

وزارت ها و ادارات دولتی زیربط مکلف اند، زمینه حمایت اجتماعی و بازتوانی اطفال دارای معلولیت را جهت سهم گیری فعال شان در جامعه، مطابق احکام قانون فراهم نمایند.

تبادلہ معلومات

ماده چهل و یکم:

وزارت ها و ادارات دولتی زیربط مکلف اند در چوکات همکاری های بین المللی زمینه تبادلہ معلومات لازم را در عرصه مراقبت های صحتی و قایوی،

او مسکرو موادو له تولید، لبرد او د پلور د مخنیوی په منظور، د قانون له حکمونو سره سم، لازم تدبیرونه ونیسي.

(۲) دولت مکلف دی ترڅو د بیا توانمنۍ په روغتیایي مرکزونو کې د روږدو (معتادو) اطفالو د درملنې په برخه کې اقدام وکړي.

ټولنيز او د بيا توانمنۍ ملاتړ

څلورېنځمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخیستنې لپاره مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم، د معلولیت لرونکو اطفالو د ټولنيزې او بيا توانمنۍ د ملاتړ زمينه، برابره کړي.

د معلوماتو تبادلہ

يو څلورېنځمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د بين المللي همکاريو په چوکاټ کې د معلولیت لرونکو اطفالو د وقایوي، معالجوي او رواني روغتیایي

مراقبتونو او د اړوندو طبي کارکوونکو د ظرفيت او مهارتونو د لوړولو او د هغوی د تجربو د پراختيا په برخه کې د لازمو معلوماتو د تبادلې زمينه برابره او پراختيا ورکړي.

معالجوی و روانی اطفال دارای معلولیت و ارتقای ظرفیت و مهارت های کارکنان طبي مربوط و توسعه تجارب آنها را فراهم و گسترش دهند.

شپږم فصل

ټولنيز مراقبتونه

د استراحت، لوبو او تفریح حق

دوه څلوربښتمه ماده:

(۱) طفل د استراحت، رخصتی، سرگرمۍ (کټورې لوبې) او له خپل سن سره متناسب په هنري، تفریحی، هوساینزو او فرهنګي فعالیتونو کې د آزادانه ګډون د حق لرونکی دی.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، ټولو اطفالو ته په یو شان او وړیا ډول، ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حقوقو څخه د ګټې اخیستنې زمينه تامین کړي.

فصل ششم

مراقبت های اجتماعی

حق استراحت، بازی و تفریح

مادهٔ چهارم و دوم:

(۱) طفل دارای حق استراحت، رخصتی، سرگرمی (بازی های مفید) و اشتراک آزادانه در فعالیت های هنری، تفریحی، آسایشی و فرهنگی متناسب با سن و سال خود می باشد.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، زمینه استفاده از حقوق مندرج فقره (۱) این ماده را برای همه اطفال، طور یکسان و رایگان تامین نمایند.

(۳) وزارت شهر سازی و اراضی و شاروالی ها مکلف اند برای تامین حق بازی اطفال در نقشه های شهری پارک

(۳) د ښارجوړونې او اراضۍ وزارت او ښاروالۍ ګانې مکلفې دي د اطفالو د لوبو د حق د تامین لپاره په ښاري نقشو

کې د اطفالو د لوبو پارک په پام کې ونیسي. دغه ډول محلات په هېڅ وجه په نورو ځایونو د تعدیل وړ ندي.

د شپډو خوړلو د ځای او وړکتون

رامنځته کول

دري څلورېنځمه ماده:

(۱) د کار او ټولنيزو چارو وزارت دنورو اړوندو وزارتونو او دولتي او نادولتي ادارو په همکارۍ د اړوندو کارکوونکو د اطفالو د مواظبت، مراقبت، پالنې او روزنې لپاره، لاندې شرايطو ته په کتو سره، د هغوی د کار په ځای کې د شپډو خوړلو ځایونه او وړکتونونه رامنځته کوي:

۱- له اطفالو څخه ټولنيز ملاتړ او د هغوی د استعدادونو او وړتياوو وده.

۲- د ټولني د ديني او عقيدتي ارزښتونو له موخو سره سم د اطفالو جسمي، روحي، فرهنگي او اخلاقي چمتووالي.

۳- د اطفالو د ساتنې، پالنې او ودې په برخه کې له کورنيو سره مرسته.

بازی اطفال را در نظر بگیرند. این نوع محلات به هیچ وجه به مکان های دیگر قابل تعدیل نمی باشد.

ایجاد ششیرخوارگاه و

کودکستان

ماده چهل و سوم:

(۱) وزارت کار و امور اجتماعی به همکاری سایر وزارت ها و ادارات دولتی و غیردولتی ذیربط جهت مواظبت، مراقبت، پرورش و آموزش اطفال کارکنان مربوط، ششیرخوارگاه ها و کودکستان ها را با نظر داشت شرایط ذیل در محل کار شان ایجاد می نماید:

۱- حمایت اجتماعی از اطفال و رشد استعدادها و توانایی های آنها.

۲- آمادگی جسمی، روحی، فرهنگی و اخلاقی اطفال مطابق با اهداف و ارزش های دینی و عقیدتی جامعه.

۳- کمک با خانواده ها در قسمت نگهداری، پرورش و رشد اطفال.

۴- تامين روابط اجتماعي ميان
 کودکستان ها و خانواده های اطفال.
 (۲) وزارت کار و امور اجتماعي مکلف
 است، جهت مواظبت، مراقبت،
 پرورش و آموزش اطفال با نظر داشت
 اسناد تقينی مربوط، شیرخوارگاه ها
 و کودکستان ها را در محل
 زیست طبق پلان های شهری
 و ضرورت ساکنین محل ایجاد
 نماید.

(۳) مسؤولین ادارات مکلف اند، با
 نظر داشت سند تقينی مربوط، جهت
 مواظبت، مراقبت، پرورش و آموزش
 اطفال کارکنان مربوط، شیرخوارگاه ها
 و کودکستان ها را
 در محل کارشان ایجاد
 نمایند.

(۴) ادارات شیرخوارگاه ها
 و کودکستان ها مکلف اند، همه روزه از
 صحت اطفال مربوط مراقبت نموده،
 زمینه اجرای معاینات سیستماتیک طبی،
 تشخیص اطفال مریض و کمک های
 اولیه طبی را به آنها فراهم

۴- د وړکتونونو او د اطفالو د کورنیو
 تر منځ د ټولنیزو اړیکو تامين.
 (۲) د کار او ټولنیزو چارو وزارت
 مکلف دی، اړوندو تقينی سندونو ته
 په کتو سره د اطفالو د مواظبت،
 مراقبت، پالنې او بنوونې لپاره د بنساري
 پلانونو او د محل د اوسېدونکو له اړتیا
 سره سم، د استوګنې په محل کې، د
 شپډو خوړلو ځایونه او وړکتونونه
 رامنځته کړي.

(۳) د ادارو مسؤولین مکلف دي،
 اړوند تقينی سند ته په کتو سره، د
 اړوندو کارکوونکو د اطفالو د
 مواظبت، مراقبت، پالنې او بنوونې
 لپاره، د هغوی د کار په ځای کې د
 شپډو خوړلو ځایونو او وړکتونونه
 رامنځته کړي.

(۴) د شپډو خوړلو د ځایونو او
 وړکتونونو ادارې مکلفې دي، هره ورځ
 د اړوندو اطفالو له روغتیا څخه مراقبت
 وکړي، د ناروغو اطفالو د طبي
 سیستماتیکو معایناتو د اجراء، تشخیص
 او هغوی ته د طبي لومړنیو مرستو زمینه

چمتو کړي.

(۵) د شېدو خوړلو د ځایونو او وړکتونونو ادارې مکلفې دي، د اطفالو لپاره د پالنې او بڼوونې خدمتونه له هر ډول تبعيض پرته، په يو شان توگه، چمتو کړي.

(۶) د کار او ټولنيزو چارو وزارت مکلف دی د اړوندو تقينې سندونو له حکمونو سره سم، د شېدو خوړلو د ځایونو او وړکتونونو د اطفالو له وضعیت څخه څارنه وکړي.

(۷) د اطفالو د منلو شرايط او د شېدو خوړلو په ځایونو او وړکتونونو پورې اړوندې نورې چارې له اړوند تقينې سند سره سمې، تنظيمېږي.

د پالنځایونو رامنځته کول

څلور څلوېښتمه ماده:

(۱) د کار او ټولنيزو چارو وزارت مکلف دی د بېوزله او بې سرپرسته يتيمو اطفالو د ودې، پالنې او د معيشت د تأمين په منظور، پالنځایونه رامنځته کړي.

نماینډ.

(۵) ادارات شیرخوارگه ها وکودکستان ها مکلف اند، خدمات پرورش و آموزش را بدون هر نوع تبعيض برای اطفال طور یکسان فراهم نمایند.

(۶) وزارت کار و اموراجتماعی مکلف است از وضعیت اطفال شیرخوارگه ها وکودکستان ها مطابق احکام اسناد تقينی مربوط نظارت بعمل آورد.

(۷) شرايط پذیرش اطفال و ساير امور مربوط به شیرخوارگه ها و کودکستان ها طبق سند تقينی مربوط تنظيم می گردد.

ایجاد پرورشگاه ها

مادهٔ چهل و چهارم:

(۱) وزارت کار و اموراجتماعی مکلف است به منظور رشد و پرورش و تأمين معيشت اطفال يتيم بی بضاعت و بی سرپرست، پرورشگاه ها را ایجاد نماید.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو پالنځايونو کې د شموليت چارې له اړوند تقينې سند سره سمې، تنظيمېږي.

د ټولنيزې بيمې رامنځته کول

پنځه څلورېنځمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د اطفالو د مصونيت د تاْمين او د ټولنيزې بيمې د رامنځته کولو په منظور، د طفل يا د هغه د قانوني ممثل د مالي سرچينو امکاناتو ته په کتو سره، د هغوی لپاره ټولنيزې بيمې رامنځته او پراختيا ورکړي.

د رفاهي صندوق تاسيس

شپږ څلورېنځمه ماده:

(۱) د کار او ټولنيزو چارو وزارت مکلف دی، له معلولو اطفالو څخه د ملاتړ په غرض او د هغوی او د نورو زيان منونکو اطفالو د توانمنۍ لپاره، د ماليې وزارت په همکارۍ او د خيږو اشخاصو په مرسته، رفاهي صندوق رامنځته کړي.

(۲) امور مربوط به شموليت در پرورشگاه های مندرج فقره (۱) این ماده طبق سند تقينې مربوط، تنظيم می‌گردد.

ايجاد بيمه اجتماعي

ماده چهل و پنجم:

به منظور تاْمين مصونيت و ايجاد بيمه اجتماعي اطفال، وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند با نظر داشت امکانات منابع مالي طفل يا ممثل قانوني وی، برای آنها بيمه های اجتماعي را ايجاد و توسعه دهند.

تاسيس صندوق رفاهي

ماده چهل و ششم:

(۱) وزارت کار و امور اجتماعي مکلف است، غرض حمايت از اطفال معلول و جهت توان بخشی آنها وسایر اطفال آسیب پذیر، صندوق رفاهي را به همکارۍ وزارت ماليه و کمک اشخاص خيږ ايجاد نماید.

(۲) اشخاصی حقیقی و حکمی داخلی و خارجی می‌توانند به صندوق مندرج فقره (۱) این ماده کمک و مساعدت نمایند.

(۳) وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است سالانه وجوه معین را غرض انتقال به صندوق رفاهی، در بودجه مربوط پیش بینی نماید.

(۴) وزارت کار و امور اجتماعی مکلف است، با نظر داشت امکانات مالی و بودجوی، به اطفال ذیل از صندوق رفاهی مندرج فقره (۱) این ماده الی تکمیل (۱۸) سالگی، مطابق طرز العمل صندوق رفاهی معاش ماهوار پرداخت نماید:

- ۱- طفل یتیم بی‌بضاعت یا طفلی که پدر یا پدر و مادر وی معلوم نباشد.
- ۲- طفلی که پدر یا مادر وی یا هر دو محبوس گردیده یا مفقود یا غایب و برای اعاشه و اباته طفل منبع مشخصی مالی وجود نداشته باشد.
- ۳- طفلی که مادر وی ازدواج نموده

(۲) کورنی او بهرني حقیقی او حکمی اشخاص کولای شي، ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي صندوق سره، مرسته او مساعدت وکړي.

(۳) د کار او ټولنيزو چارو وزارت مکلف دی هر کال، رفاهي صندوق ته د لېږد په غرض، په اړونده بودجه کې ټاکلې پیسې پیشبيني کړي.

(۴) د کار او ټولنيزو چارو وزارت مکلف دی، بودجوي او مالي امکاناتو ته په کتو سره، د رفاهي صندوق له کړنلارې سره سم، لاندې اطفالو ته ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي رفاهي صندوق څخه د (۱۸) کلنۍ تر بشپړېدو پورې، میاشتنی معاش ورکړي:

- ۱- بې وزله یتیم طفل یا هغه طفل چې پلار یا پلار او مور یې معلوم نه وي.
- ۲- هغه طفل چې پلار یا مور یا دواړه محبوس وي یا ورک یا غایب وي او د طفل د اعاشې او اباتې ټاکلې مالي سرچینه شتون ونلري.
- ۳- هغه طفل چې مور یې واده کړی

وي يا محبوسه وي او يا وفات شوې وي او بل متکفل ونلري.

۴- نور هغه اطفال چې د محکمې د تجویز پر بنسټ، د مواظبت او سرپرستي مستحق وگنل شي.

له گواښ سره مخ، غیر عادي، خوشې شوي او يا مراقبت ته له اړو

اطفالو څخه ملاتړ

اووه څلوېښتمه ماده:

(۱) د کار او ټولنيزو چارو وزارت او نورې اړوندې ادارې، له خطر سره مخامخ، مراقبت ته د اړو او غیر عادي اطفالو څخه د ملاتړ په منظور لاندې تدابیر تر لاس لاندې نیسي:

۱- په پالنځایونو او د اطفالو د ټولنيزو خدمتونو په اختصاصي مؤسسو کې د ځورولو، تاوتریخوالي او ناوړې گټې اخیستنې په وړاندې د اطفالو د مصونیت او ملاتړ تأمین.

۲- له هغو اطفالو څخه ملاتړ چې تر ناوړې گټې اخیستنې (بهره کشی) لاندې راغلي او په فني او حرفوي مرکزونو کې

يا محبوس گردیده و يا وفات نموده و متکفل ديگری نداشته باشد.

۴- سایر اطفالی که به اساس تجویز محکمه، مستحق مواظبت و سرپرستي دانسته شوند.

حمایت از اطفال در معرض خطر، غیر عادی، رها شده یا نیازمند

مراقبت

مادهٔ چهل و هفتم:

(۱) وزارت کار و امور اجتماعی و سایر ادارات ذی ربط به منظور حمایت اطفال در معرض خطر، نیازمند مراقبت و غیر عادی تدابیر ذیل را اتخاذ می نمایند:

۱- تأمین مصونیت و حمایت اطفال در برابر آزار، خشونت و سوء استفاده در پرورشگاه ها و مؤسسات اختصاصی خدمات اجتماعی اطفال.

۲- حمایت از اطفالی که مورد بهره کشی قرار گرفته و جذب آنها در مراکز آموزش های فنی و

د هغوی جذب.

(۲) د کار او ټولنیزو چارو وزارت د هغو اطفالو د حمایت لپاره چې د محکمې له خوا د ټولنیزو خدمتونو په ترسره کولو یا د ټولنیزو خدمتونو اختصاصي مؤسسو ته په لېږلو محکومېږي، لازم تدابیر تر لاس لاندې ونیسي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو اطفالو اړوندې نورې چارې، له اړوند تقنیني سند سره سمې تنظیمېږي.

اووم فصل

زده کړه او روزنه

د طفل د زده کړې، روزنې او

ښوونې مساوي حق

اته څلورېنځمه ماده:

اطفال د هلک او نجلی په شمول، د قانون له حکمونو سره سم، د پالنې، ښوونې، زده کړې او روزنې له حق څخه د گټې اخیستنې د مساوي حق لرونکي دي.

حرفوی.

(۲) وزارت کار و امور اجتماعي برای حمایت از اطفالی که از طرف محکمه محکوم به انجام خدمات اجتماعي یا اعزام به مؤسسات اختصاصي خدمات اجتماعي می‌شوند، تدابیر لازم را اتخاذ می‌نماید.

(۳) سایر امور مربوط به اطفال مندرج فقره (۱) این ماده طبق سند تقنیني مربوط تنظیم می‌گردد.

فصل هفتم

تعلیم و تربیه

حق مساوی تعلیم، تربیه و آموزش

طفل

مادهٔ چهل و هشتم:

اطفال اعم از پسر و دختر مطابق احکام قانون دارای حق مساوی بهره‌مندی از حق پرورش، آموزش و تعلیم و تربیه می‌باشند.

ورپا او اجباري زده کړې

نهه څلورېننتمه ماده:

- (۱) په افغانستان کې منځنۍ (متوسطه) يا اساسي زده کړې اجباري دي.
- (۲) په دولتي ښوونيزو او روزنيزو مؤسسو کې د اطفالو لپاره له ښوونځي څخه د منځه دورو زده کړې، د منځنۍ او ثانوي زده کړو دورې، تخنيکي، مسلکي، حرفوي، هنري او اسلامي رسمي زده کړې په ورپا ډول تامينېږي.

د زده کړې، روزنې او ښوونې د

زميني برابرول

پنځوسمه ماده:

- د پوهنې وزارت مکلف دی زده کړې، روزنې او ښوونې ته د اطفالو د لاسرسي په منظور، لاندې تدابير تر لاس لاندې ونيسي او عملي کړي:

۱- د هېواد په کچه د ورپا او اجباري منځنۍ (متوسطه) ښوونې او روزنې د زميني برابرول.

۲- د ورپا عمومي او حرفوي ښوونې

تعليمات رايگان و اجباري

ماده څهله و نهه:

- (۱) تعليمات متوسطه يا اساسي در افغانستان اجباري مي باشد.
- (۲) تعليمات دوره های قبل از مکتب، دوره های تعليمات متوسطه ثانوي، تخنيکي، مسلکي، حرفوي، هنري، تعليمات رسمي اسلامي در مؤسسات تعليمي و تربيتي دولتي برای اطفال به صورت رايگان تامين مي گردد.

فراهم نمودن زمينه تعليم، تربيه و

آموزش

ماده پنجاهم:

- وزارت معارف مکلف است به منظور دسترسي اطفال به تعليم، تربيه و آموزش تدابير ذيل را اتخاذ و عملي نمايد:

۱- فراهم نمودن زمينه تعليم و تربيه متوسطه رايگان و اجباري در سطح کشور.

۲- توسعه تعليمات ثانوي به شمول

تعلیم و تربیه عمومی و حرفوی رایگان و اعطای مساعدت مالی در صورت نیاز و توانایی مالی دولت به نیازمندان.

۳- تهیه اطلاعات و رهنمایی لازم تعلیمی و مسلکی و تأمین دسترسی اطفال به آنها.

۴- تشویق والدین یا ممثلین قانونی طفل برای شمولیت اطفال در مؤسسات تعلیمی و تربیتی.

۵- طرح و تطبیق برنامه های لازم جهت تشویق به حاضری و پابندی منظم اطفال به مکتب و کاهش سطح ناکامی و اخراج آنها از مکاتب.

۶- نظارت از طرح و تطبیق نصاب تعلیمی و پروگرام های درسی مکاتب اعم از دولتی و خصوصی مطابق معیارهای بین المللی.

او روزنی په شمول د ثانوي زده کړو پراختیا او د اړتیا او د دولت د مالي توانمنۍ په صورت کې اړمنو ته د مالي مرستې ورکول.

۳- دښوونیزو او مسلکي لازمو اطلاعاتو او لارښوونو برابرول او هغو ته د اطفالو د لاسرسي تأمین.

۴- په ښوونیزو او روزنیزو مؤسسوکې د اطفالو د شمولیت لپاره د والدینو یا د طفل د قانوني ممثلینو هڅول.

۵- ښوونځي ته د اطفالو حاضری او منظمې پابندی ته د هڅولو او د ناکامۍ او له ښوونځي څخه د هغوی د اېستلو (اخراج) د کچې د راټیټېدو لپاره د لازمو برنامو طرح او پلي کول.

۶- له بین المللي معیارونو سره سم د دولتي او خصوصي په شمول د ښوونځیو د تعلیمي نصاب او درسي پروگرامونو له طرح او پلي کولو څخه څارنه.

منع محرومیت از تعلیم و

آموزش

ماده پنجاه و یکم:

هیچ شخص به شمول والدین، سرپرست یا کارفرما حق ندارد مانع تعلیم و آموزش طفل گردد یا او را از حق تعلیم محروم نماید. دولت مکلف است، تدابیری را اتخاذ نماید تا زمینه تعلیم و آموزش طفل را فراهم سازد.

تأمین نظم و دسپلین در مکاتب و

مدارس

ماده پنجاه و دوم:

وزارت معارف به منظور تطبیق نظم و دسپلین در مکاتب و مدارس دینی رسمی و خصوصی، تدابیری را اتخاذ می نماید که با وقار و حیثیت طفل مطابقت داشته باشد.

له بنوونې او زده کړې څخه د

محرومیت منع

یو پنځوسمه ماده:

د والدینو، سرپرست یا کارفرما په شمول هېڅ شخص حق نلري د طفل د بنوونې او زده کړې خنډه یا هغه د بنوونې له حق څخه محروم کړي. دولت مکلف دی، داسې تدابیر تر لاس لاندې ونیسي تر څو د طفل د بنوونې او زده کړې زمینه برابره کړي.

په بنوونځیو او مدرسو کي د

نظم او دسپلین تأمین

دوه پنځوسمه ماده:

د پوهنې وزارت په بنوونځیو او رسمي او خصوصي ديني مدرسو کي د نظم او دسپلین د پلي کولو په منظور، داسې تدابیر تر لاس لاندې نیسي چې د طفل له وقار او حیثیت سره سمون ولري.

له بي سوادى- سره مبارزه او د
تدريس د عصري تگلارو پراختيا
دري پنځوسمه ماده:

د پوهنې وزارت د هېواد په کچه د
ښوونې او روزنې په برخه کې په
خانگړي ډول د جهل، بې سوادۍ او
ناپوهۍ د له منځه وړلو او علمي او فني
پوهې او د تدريس عصري تگلارو ته د
طفل د لاسرسي د آسانتيا په موخه،
بين المللي مرستې جلبوي، پراخوي او
پراختيا ورکوي.

د معلوليت لرونکو او بېوزلو اطفالو
ښوونه او روزنه
څلور پنځوسمه ماده:

(۱) د پوهنې وزارت مکلف دی،
معلوليت لرونکو اطفالو ته په دولتي
ښوونځيو کې د اختصاصي ښوونې او
روزنې زمينه، په وړيا ډول برابره کړي.
(۲) خصوصي ښوونيزې او تحصيلي
مؤسسې مکلفې دي، د والدينو يا د هغه
د قانوني ممثل مالي سرچينو ته په کتو
سره، د معلوليت لرونکي، بې وزله او

مبارزه با بيسوادى و گسترش
شيوه هاى عصرى تدريس
ماده پنجاه و سوم:

وزارت معارف در زمينه تعليم و تربيه
بخصوص درجهت از بين بردن جهل،
بى سوادى و بى دانشى در سطح کشور
و تسهيل دسترسى طفل به دانش علمى
وفنى و شيوه هاى عصرى تدريس،
همکارى هاى بين المللى را
جلب، توسعه و گسترش
مى دهد.

تعليم و تربيه اطفال داراى معلوليت
و بى بضاعت
ماده پنجاه و چهارم:

(۱) وزارت معارف مکلف است،
زمينه تعليم و تربيه اختصاصى را براى
اطفال داراى معلوليت در مکاتب دولتى
طور رایگان فراهم نمايد.
(۲) مؤسسات تعليمى و تحصيلى
خصوصى مکلف اند، زمينه تعليم و تربيه
طفال داراى معلوليت،
بى بضاعت و بى سرپرست را

بي سرپرسته طفل د ښوونې او روزنې زمينه د قانون له حکمونو سره سم، د نورو اطفالو په نسبت په تېر حق الاجرت (فيس) سره برابره کړي.

د ښوونيزو او روزنيزو پروگرامونو

طرح او پلي کول

پنځه پنځوسمه ماده:

د پوهنې وزارت مکلف دی، ښوونيز او روزنيز پروگرامونه په لاندې ډول طرح او پلي کړي:

۱- والدینو ته د طفل د درناوي د روحيې رامنځته کول او ځواکمنول، د فرهنگي هويت، ژبې او هغو ته د ورته ارزښتونو رعايت او د هېواد ملي ارزښتونو ته درناوی.

۲- د بشر حقوقو او د نورو آزادي-ته د طفل د درناوي د حس رامنځته کول.

۳- په دولتي او خصوصي ښوونيزو مؤسسو کې د طفل د امنيت او مصونيت رعايت.

۴- د طفل د شخصيت، استعداد او جسمي او ذهني توانميو د ودې د

بانظرداشت منابع مالی والدین یا ممثل قانونی وی نسبت به سایر اطفال مطابق احکام قانون به حق الاجرت (فيس) نازلتر فراهم نمایند.

طرح و تطبيق پروگرام های تعليمی

و تربيتي

ماده پنجاه و پنجم:

وزارت معارف مکلف است، پروگرام های تعليمی و تربيتی را قرار ذيل طرح و تطبيق نماید:

۱- ايجاد و تقوية روحية احترام طفل به والدین، رعايت هويت فرهنگي، زبان و ارزشهای مرتبط به آن و احترام به ارزش های ملی کشور.

۲- ايجاد حس احترام طفل به حقوق بشر و آزادی ديگران.

۳- رعايت امنيت و مصونيت طفل در مؤسسات تعليمی دولتی و خصوصي.

۴- فراهم آوری زمينه رشد شخصيت، استعداد و توانایی های جسمی

زمیني برابرول.

۵- په درسي نصاب کې د اړینو مضامینو او مطالبو شاملول.

۶- د تفاهم، سولې، دوستي، زغم، برده باری، برابری- او د نژادي، مذهبي او ملي ډلو په شمول د ټولني د ټولو وگړو تر منځ د دوستي په روحیه، په ټولنه کې د مسؤولانه ژوند ادایې ته د طفل چمتو کول.

۷- د ژوند چاپیریال ته د درناوي د روحيې رامنځته کول.

د ښوونکو له تاوتریخوالي څخه

مخنیوی

شپږ پنځوسمه ماده:

(۱) د پوهني وزارت مکلف دی، د ښوونکو په واسطه د طفل په وړاندې له تاوتریخوالي څخه د مخنیوي په منظور، وړ تدابیر تر لاس لاندې ونیسي.

(۲) د اطفالو د ښوونې او روزنې اړوندې نورې چارې له اړوند تقنیني سند سره سمې، تنظیمېږي.

و ذهني طفل.

۵- شامل ساختن مضامین و مطالب ضروری در نصاب درسي.

۶- آماده ساختن طفل به ادامه زندگی مسؤولانه در اجتماع با روحیه تفاهم، صلح، دوستي، تحمل، برده باری و برابری و دوستی میان همه افراد جامعه اعم از گروه های نژادی، مذهبي و ملي.

۷- ایجاد روحیه احترام به محیط زیست.

جلوگیری از خشونت

معلمین

ماده پنجاه و ششم:

(۱) وزارت معارف مکلف است، به منظور جلوگیری از خشونت در برابر طفل توسط معلمین تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

(۲) سایر امور مربوط به تعلیم و تربیه اطفال مطابق سند تقنینی مربوط، تنظیم می گردد.

فصل هشتم رشد فرهنگی طفل حق آزادی بیان و اظهار ماده پنجاه و هفتم:

(۱) طفل دارای حق آزادی فکر، بیان و اظهار بوده و شامل جستجو، دریافت و دسترسی به انواع معلومات می‌گردد که طور شفاهی، کتبی، چاپی یا به شکل اثر هنری و یا سایر وسایل اطلاعاتی به انتخاب وی مطابق احکام قانون از آن استفاده می‌نماید.

(۲) استفاده از حقوق مندرج فقره (۱) این ماده محدودیتی ندارد، مگر اینکه در مغایرت با احکام قانون، مناقض با حفظ امنیت ملی، نظم و اخلاق عمومی، معتقدات دینی جامعه، صحت عامه یا لطمه به آزادی و حقوق دیگران باشد.

اتم فصل د طفل فرهنگی وده د بیان او اظهار د آزادی- حق اووه پنخوسمه ماده:

(۱) طفل د فکر، بیان او اظهار د آزادی- د حق لرونکی دی او د هغو ډول ډول معلوماتولټول، ترلاسه کول اولاسرسی پکې شاملېږي چې په شفاهی، لیکلي، چاپي یا هنري اثر په شکل یا د هغه په انتخاب له نورو اطلاعاتي وسایلو څخه دقانون له حکمونو سره سم له هغوڅخه گټه اخلي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حقوقو څخه گټه اخیستنه محدودیت نلري، خو دا چې د قانون له حکمونو سره په مغایرت، د ملي امنیت له ساتنې، نظم او عمومي اخلاقو، د ټولني له دیني معتقداتو، عامې روغتیا سره متناقض یا د نورو آزادی- او حقوقو ته پکې زیان وي.

رشد فکری و تکامل ذهنی طفل

ماده پنجاه و هشتم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، زمینه اظهار نظر آزادانه طفل را در موضوعاتی که روی زندگی وی تأثیر مثبت می‌گذارد، متناسب به سن و درجه رشد فکری و تکامل ذهنی وی فراهم نمایند.

(۲) وزارت‌ها و ادارات دولتی و غیردولتی ذیربط مکلف اند به منظور رشد و تکامل جسمی، ذهنی، فکری، معنوی، اخلاقی و اجتماعی طفل، تدابیر لازم را اتخاذ و عملی نمایند.

(۳) والدین یا ممثل قانونی طفل مکلف است، با نظر داشت امکانات مالی، شرایط مناسب زندگی را برای رشد وی تأمین نماید.

دسترسی اطفال به معلومات

ماده پنجاه ونهم:

وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، به منظور دسترسی اطفال

د طفل فکری وده او ذهني تکامل

اته پنخوسمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د طفل د آزادانه نظر د بيانولو زمينه په هغو موضوعگانو کې چې د هغه په ژوند مثبت اغيزه لري، د هغه له سن او فکري ودې او ذهني تکامل سره په انډول کې، برابره کړي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي او نا دولتي ادارې مکلفې دي د طفل د جسمي، ذهني، فکري، معنوي، اخلاقي او ټولنيزې ودې او تکامل په منظور، وړ تدابير تر لاس لاندې ونيسي او عملي کړي.

(۳) د طفل والدین یا قانوني ممثل مکلف دي، د مالي امکاناتو په پام کې نيولو سره، د هغه د ودې لپاره، د ژوند مناسب شرایط تأمین کړي.

معلوماتو ته د اطفالو لاسرسی

نهه پنخوسمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، هغو معلوماتو ته د اطفالو د

به معلوماتی که غرض بهبود وضعیت اجتماعی، روحی، معنوی و سلامت جسمی و روانی آنها مفید باشد، تدابیر ذیل را اتخاذ نمایند:

۱- تشویق مسئولین رسانه های همگانی به نشر معلوماتی که برای اطفال دارای منابع فرهنگی و اجتماعی باشد.

۲- تشویق سازمانها و مؤسسات بین المللی جهت همکاری در تولید، مبادله و پخش معلومات و مواد از منابع مختلف فرهنگی ذیربط.

۳- تشویق سازمانها و مؤسسات بین المللی جهت همکاری در تولید و نشر کتاب های اطفال.

۴- تشویق مسئولین رسانه های همگانی غرض در نظر گرفتن زبان و ضروریات اطفال مربوط به اقلیت های قومی.

۵- حفاظت اطفال در برابر اطلاعات و

لاسرسی. په منظور چې د هغوی د ټولنیز، روحي، معنوي وضعیت او جسمي او رواني سلامتیا د ښه والي په غرض گټور وي، لاندې تدابیر ترلاس لاندې ونیسي:

۱- د هغو معلوماتو خپرولو ته د ټولنیزو رسنیو د مسؤولینو هڅول چې د اطفالو لپاره د فرهنگي او ټولنیزو سرچینو لرونکي وي.

۲- له اړوندو فرهنگي بېلابېلو سرچینو څخه د معلوماتو او موادو په تولید، راکړه ورکړه او خپرولو کې د همکاری لپاره د بین المللي سازمانونو او مؤسسو هڅول.

۳- د اطفالو د کتابونو په تولید او خپرولو کې د همکاری لپاره د بین المللي سازمانونو او مؤسسو هڅول.

۴- د قومي لږکیو اړوند اطفالو د ژبو او اړتیاوو د پام کې نیولو په غرض د ټولنیزو رسنیو د مسؤولینو هڅول.

۵- د هغو اطلاعاتو او معلوماتي موادو

په وړاندې د طفل ساتنه چې د هغوی نشر او خپرېدل د اطفالو لپاره مضر وپېژندل شي او د هغوی د اخلاقي انحراف لامل شي، هغوی نژادي، قومي، ژبنيز، مذهبي او سمي افراطيت ته وهڅوي او راوبلي.

د انجمنونو د جوړولو حق

شپېتمه ماده:

(۱) اطفال د قانون له حکمونو سره سم د ادبي او فرهنگي انجمنونو او سوله ییزو غونډو د جوړولو د حق لرونکي دي. دغه حق ماسوا په هغو مواردو کې چې د ملي امنیت ساتنه، عمومي نظم او اخلاق، عامه روغتیا یا د نورو حقوق او آزادي اخلاکي کړي، نشي محدودېدای.

(۲) دولت مکلف دی ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو انجمنونو د جوړولو لپاره، د لازمو آسانتیاوو زمينه برابره کړي.

مواد معلوماتي که نشر و پخش آن برای اطفال مضرشناخته شده و باعث انحراف اخلاقي آنها گردد، آنها را به افراطيت های نژادي، قومي، زباني، مذهبي، سمي تشويق و دعوت نمايد.

حق تشکیل انجمن ها

ماده شصتم:

(۱) اطفال مطابق احکام قانون دارای حق تشکیل انجمن های ادبی و فرهنگی و اجتماعات صلح آمیز می باشند. این حق جز در مواردی که حفظ امنیت ملی، نظم و اخلاق عمومی، صحت عامه یا حقوق و آزادی دیگران را اخلاکي نماييد، محدود شده نمی تواند.

(۲) دولت مکلف است برای تشکیل انجمن های مندرج فقره (۱) این ماده زمينه تسهيلات لازم را فراهم نمايد.

منع استفاده از اطفال در

فعالیت های سیاسی

ماده شصت و یکم:

استفاده از اطفال من حیث ابزار و وسیله در فعالیت های سیاسی به شمول تظاهرات، اجتماعات و اعتصابات منع می باشد.

فصل نهم

مراقبت از طفل کارگر

حمایت طفل در برابر بهره کشی

اقتصادی

ماده شصت و دوم:

(۱) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، به منظور جلوگیری از استخدام اطفال در کار به مقصد بهره کشی یا کار طاقت فرسا به شمول سوء استفاده از طفل در گدایی یا کارهای مضربه سلامت جسمی، ذهنی، روانی، معنوی یا اجتماعی یا کاری که در تعلیم،

په سیاسی فعالیتونوکی له اطفالو

خنخه دکتی اخیستنې منع

یو شپېتمه ماده:

د مظاهرو، اجتماعاتو او اعتصابونو په شمول په سیاسی فعالیتونو کې د اسبابو او وسیلې په توګه له اطفالو خنخه ګټه اخیستنه منع ده.

نهم فصل

له کارگر طفل خنخه مراقبت

د اقتصادي بهره کشی په وړاندې د

طفل ملاتړ

دوه شپېتمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، په گدایی یا جسمي، ذهني، رواني، معنوي یا ټولنيزې سلامتیا ته په مضرو کارونو یا هغه کار کې چې د طفل په زده کړه، روزنه او ښوونه کې اخلال راولي، له طفل خنخه د ناوړې ګټې اخیستنې په شمول، د بهره کشی یا دروند (طاقت فرسا) کار په مقصد په کار کې د اطفالو له استخدام خنخه د

تربيه و آموزش طفل اخلال وارد نمايد،
تدابير لازم را اتخاذ نمايند.

(۲) وزارت‌ها و ادارات دولتي
ذيربط مکلف اند اقدامات
قانوني، اداري، اجتماعي
و آموزشي را به منظور حصول
اطمينان از تطبيق حکم
مندرج فقره (۱) اين ماده با نظر داشت
موارد ذيل اتخاذ نمايند:

۱- تعيين و تثبيت حد اقل سن استخدام
با نظر داشت کنوانسيون‌هاي
بين المللي و قانون کار.

۲- تعيين و تثبيت ساعات کار و شرايط
استخدام.

۳- پيش‌بيني ضمانت اجرائي اعم از
تدابير انضباطي و مؤيدات جزايي به
منظور رعايت احکام اين
قانون.

منع استخدام نوجوانان

ماده شصت و سوم:

(۱) استخدام نوجوانان به کارهاي
فزيکي، ثقیل، مضر صحت و زيرزميني،

مخنيوي په منظور، لازم تدابير تر لاس
لاندې ونيسي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې
مکلفي دي ددې مادې په (۱) فقره کې
د درج شوي حکم له تطبيق څخه د ډاډ
د ترلاسه کولو په منظور، لاندې مواردو
ته په کتو سره، قانوني، اداري، ټولنيز او
بنوونيز اقدامات تر لاس لاندې
ونيسي:

۱- بين المللي کنوانسيونونو او د کار
قانون ته په کتو سره، د استخدام د سن
د اقل حد ټاکل او تثبيت.

۲- د کار د ساعتونو او د استخدام د
شرايطو ټاکل او تثبيت.

۳- ددې قانون د حکمونو د رعايت په
منظور د انضباطي تدابيرو او جزايي
مؤيداتو په شمول د اجرائي ضمانت
وړاندوينه (پيش بيني).

د تنکيو ځوانانو د استخدام منع

دري شپږمه ماده:

(۱) د کار د قانون له حکمونو سره
سم، فزيکي، درندو، روغتيا ته زيانمنو او

اجرای کارشـبانه
یا اضافه کاری یا مسافرت
به منظور انجام کار رسمی
مطابق احکام قانون کار ممنوع
می باشد. متخلف طبق احکام قانون
مجازات می گردد.

(۲) نوجوانانی که پانزده سالگی را
تکمیل نموده باشند، مطابق احکام
قانون به حیث کار آموز استخدام شده
می توانند.

فصل دهم

جدایی طفل از والدین

منع جدایی طفل از والدین

ماده شصت و چهارم:

(۱) طفل حق دارد همیشه با والدین
خود باشد.

(۲) هیچ شخص نمی تواند طفل را
بدون موافقه والدین وی از آنها جدا
نماید، مگر این که در برابر طفل غفلت
نموده یا بهره کشی از وی مطرح باشد
یا به اثر جدایی والدین از یک دیگر،
طفل متضرر شود، در تمام احوال شرط

تر خمکی لاندې کارونو ته د تنکیو
ځوانانو استخدام، د شپې له خوا د
کارونو اجراء یا اضافه کاری یا د
رسمي کار د ترسره کولو په منظور
مسافري منع دي. سرغړونکی د قانون
له حکمونو سره سم، مجازات کېږي.

(۲) هغه تنکي ځوانان چې پنځلس کلني
يې بشپړه کړې وي، د قانون له
حکمونو سره سم، د کار زده کوونکي
(کار آموز) په توګه، استخدامېدای شي.

لسم فصل

له والدینو څخه د طفل بېلتون

له والدینو څخه د طفل د بېلتون منع

څلور شپېتمه ماده:

(۱) طفل حق لري همېشه له خپلو
والدینو سره وي.

(۲) هېڅ شخص نشي کولای طفل د
هغه د والدینو له موافقې پرته له هغوی
څخه بېل کړي، خو دا چې د طفل په
وړاندې غفلت وکړي یا له هغه څخه
بهره کشي مطرح وي یا له یو بل څخه
د والدینو د بېلوالي له امله طفل زیانمن

اصلي رعایت مصالح علیای طفل می‌باشد.

(۳) مراجع ذیربط مکلف اند به منظور جلوگیری از جدایی طفل از والدین تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

(۴) در حالت مندرج فقره (۲) این ماده محکمه حین اتخاذ تصمیم به طرفین حق ابراز نظر و اقامه دعوی را می‌دهد.

تأمین ارتباط مستقیم طفل با

والدین

ماده شصت و پنجم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند زمینه ارتباط شخصی و تماس مستقیم طفل را که از والدین یا یکی از آنها جدا شده، با ایشان تأمین نماید، مگر این که با مصالح علیای طفل در تضاد باشد.

(۲) هرگاه والدین طفل یا یکی از آنها

شي، په ټولو احوالو کې د طفل د لوړو مصالحو رعایت، اصلي شرط دی.

(۳) اړوندې مراجع مکلفې دي له والدینو څخه د طفل له بېلوالي نه د مخنیوي په منظور، وړ تدابیر ترلاس لاندې ونیسي.

(۴) ددې مادې په (۲) فقره کې په درج شوي حالت کې، محکمه د تصمیم د نیولو په وخت کې دواړو لوریو ته د نظر د څرګندولو او د دعوي د اقامې حق ورکوي.

له والدینو سره د طفل د مستقیمی

اړیکې تأمین

پنځه شپږمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي د هغه طفل چې له والدینو یا د هغوی له یوه څخه بېل شوی، له هغوی سره د شخصي ارتباط او مستقیم تماس زمینه تأمین کړي، خو دا چې د طفل له لوړو مصالحو سره په تضاد کې وي.

(۲) که چېرې د طفل والدین یا له هغوی

و یا سرپرست قانونی وی تحت توقیف قرار داشته یا به اساس حکم محکمه به حبس محکوم و یا فوت نماید به اساس درخواست والدین، طفل یا سرپرست قانونی وی در مورد فوت یا محل توقیف، حبس یا محل رهایش شخص غایب، معلومات و اطلاعات لازم به دسترس آنها قرار داده می‌شود، مگر این که ارائه معلومات و اطلاعات با مصالح علیای طفل در تضاد باشد.

(۳) اشخاصی که درخواست مندرج فقره (۲) این ماده را ارائه می‌کنند، مورد حمایت قانونی قرار گرفته و هیچ گونه خطر متوجه آنها نمی‌گردد.

پیوستن طفل با اعضای

خانواده

ماده شصت و ششم:

(۱) هرگاه طفل یا والدین وی غرض پیوستن بایک دیگر با اعضای خانواده خود

خنه یو او یا د هغه قانونی سرپرست تر توقیف لاندې وي یا د محکمې د حکم پر بنسټ په حبس محکوم شي او یا و مري، د والدینو، طفل یا دهغه د قانونی سرپرست د غوښتنلیک پر بنسټ، د غائب شخص د مړینې یا د توقیف او حبس د ځای یا د اوسېدو د ځای په هکله لازم معلومات او خبرتیاوې د هغوی لاسرسي ته ورکول کېږي، خو دا چې د معلوماتو او خبرتیاوو وړاندې کول د طفل له لورې مصالحو سره په تضاد کې وي.

(۳) هغه اشخاص چې د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوی غوښتنلیک وړاندې کوي تر قانونی ملاتړ لاندې نیول کېږي او هغوی ته هېڅ ډول ګواښ نه متوجه کېږي.

د کورنۍ له غړو سره د طفل یو

ځای کېدل (پیوستون)

شپږ شپږمه ماده:

(۱) که چېرې طفل یا د هغه والدین له یو بل سره د یو ځای کېدو په غرض د خپلې کورنۍ له غړو سره له هېواده بهر

به خارج از کشور یا به داخل درخواست سفر نمایند، ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، مطابق احکام قانون حسب احوال به آنها پاسپورت یا ویزه صادر نموده و تسهیلات سفر را در داخل تأمین نمایند.

(۲) طفلی که والدین وی یا یکی از آنها در خارج از کشور، به سر می‌برند، حق دارد با آنها به طور مستقیم و منظم روابط خود را تأمین نماید. مگر در صورت وجود حالات استثنایی مانند رعایت حفظ امنیت ملی، نظم و اخلاق عمومی، وارد شدن لطمه به آزادی و حقوق دیگران یا نقض حقوق مندرج این قانون.

تأمین مصونیت در محیط خانواده

و مکاتبات

ماده شصت و هفتم:

طفل در حریم خصوصی منزل و خانواده یا مکاتبات خود مصون بوده و طور غیر قانونی مورد دخالت قرار نمی‌گیرد، مگر این که شریعت اسلامی یا قانون

یا به داخل کی د سفر غوښتنه وکړي، اړوندې دولتي ادارې مکلفې دي، د قانون حکمونو، له احوالو سره سم، هغوی ته پاسپورت یا ویزه صادر کړي او په دننه کې د سفر آسانتیاوې تأمین کړي.

(۲) هغه طفل چې والدین یا له هغو څخه یو یې له هېواده، بهر اوسي، حق لري له هغو سره په مستقیمه او منظمه توګه خپلې اړیکې تأمین کړي، خو د استثنایي حالاتو د شتون په صورت کې لکه د ملي امنیت، عمومي نظم او اخلاقو د ساتلو رعایت، د نورو ازادیو او حقوقو ته د زیان رسېدل یا پدې قانون کې درج د نورو حقوقو نقض.

د کورنۍ په چاپیریال او مکاتباتو کې

د خونديتوب تأمین

اووه شپېتمه ماده:

طفل د کور او کورنۍ په خصوصي حریم یا په خپلو مکاتباتو کې خوندي دی او په نا قانونه توګه د لاسوهنې وړ نه ګرځي، خو دا چې اسلامي شریعت یا

طور دیگرى حکم نموده باشد. در صورت تخلف مرتکب تحت تعقیب عدلی قرار می گیرد.

فصل یازدهم

سرپرستی و حمایت طفل

سرپرستی طفل جدا شده از

خانواده

ماده شصت و هشتم:

(۱) هرگاه طفلی که به صورت مؤقت یا دایمی از محیط خانواده اش جدا گردیده یا بودن وی با عضو یا اعضای خانواده با مصالح علیای طفل در تضاد باشد، ادارات دولتی ذیربط مکلف اند وی را مورد حمایت و سرپرستی قرار دهند.

(۲) اشخاص و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، طفل مندرج فقره (۱) این ماده را طوری تحت حمایت، مراقبت و سرپرستی قرار دهند که جاگزین حمایت و مراقبت والدین وی شده بتواند.

(۳) درحالت مندرج فقره (۱) این ماده

قانون بل ډول حکم کړی وي. دسرغړونې په صورت کې مرتکب تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

یوولسم فصل

د طفل سرپرستی او ملاتړ

له کورنۍ څخه د بېل شوي طفل

سرپرستی

اته شپېتمه ماده:

(۱) که چېرې هغه طفل چې په لنډ مهال یا دایمی ډول د خپلې کورنۍ له چاپیریال څخه جلا شوی یا د کورنۍ له غړي یا غړو سره د هغه شتون د طفل له لوړو مصالحو سره په تضاد کې وي، اړوندې دولتي ادارې مکلفې دي هغه تر ملاتړ او سرپرستی لاندې ونیسي.

(۲) اړوند اشخاص او دولتي ادارې مکلفې دي، ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی طفل په داسې ډول تر ملاتړ، مراقبت او سرپرستی لاندې ونیسي چې د هغه د والدینو د ملاتړ او مراقبت ځای ونیولی شي.

(۳) ددې مادې په (۱) فقره کې په

درج شوي حالت کې د طفل قومي، مذهبي، فرهنگي او ژبني تعلقات په پام کې نيول کېږي.

د طفل په وړاندې د سرپرست حقوق او وجايب

نهه شپيتمه ماده:

(۱) د ساتنې، مراقبت، د معاشرت د آدابو، درناوي او شفقت له لحاظه د سرپرست او طفل متقابل حقوق او وجيبي، لکه د والدينو او طفل ترمنځ د ديني او قانوني حقوقو او وجاييو په شان دي.

(۲) د طفل سرپرست د قانون له حکمونو سره سم، د طفل په هکله د ولي يا وصي په شان مسؤوليت لري، په مدني مسايلو کې تر خپلې سرپرستۍ لاندې طفل ملاتړ او مراقبت کوي او هغه ته د ضرر د رسېدو مانع کېږي.

(۳) سرپرست نشي کولای طفل تر وهلو ټکولو يا جسمي يا رواني تعذيب لاندې ونيسي يا يې غير مجاز او شاقه کارونو ته وگوماري.

تعلقات قومي، مذهبي، فرهنگي و زباني طفل مد نظر گرفتسه می شود.

حقوق و وجايب سرپرست در مقابل طفل

ماده شصت و نهم:

(۱) حقوق و وجايب متقابل سرپرست و طفل از لحاظ نگهداری، مراقبت، آداب معاشرت، احترام و شفقت، مانند حقوق و وجايب دينی و قانونی میان والدين و طفل است.

(۲) سرپرست طفل مطابق احکام قانون در مورد طفل مانند ولي يا وصی مسؤوليت داشته، در مسايل مدنی از مصالح طفل تحت سرپرستی خویش حمايت، مراقبت و مانع رسيدن ضرر به وی می گردد.

(۳) سرپرست نمی تواند طفل را مورد لت و کوب يا تعذيب جسمی يا روانی قراردادده و يا به کار های غير مجاز يا شاقه بگمارد.

(۴) د طفل سرپرست مکلف دی تر سرپرستی لاندې طفل ته د تعلیم او تحصیل یا فني او حرفوي زده کړو زمینه برابره کړي.

(۵) سرپرست نشي کولای تر خپلې سرپرستی لاندې طفل د ازدواج (واده) په هکله د قانون د حکمونو خلاف او د هغه له رضایت پرته تصمیم ونیسي.

له هېواده بهرته د طفل غیر قانوني

لېږدونه

اوپایمه ماده:

هېڅ شخص د والدینو په شمول چې یو له بله جلا شوي وي، نشي کولای طفل په غیر قانوني ډول له هېواده بهر ته ولېږدوي او یا یې وساتي.

د سرپرست په واسطه بهر ته د طفل

د لېږدوني منع

یو اوپایمه ماده:

(۱) د طفل قانوني سرپرست نشي کولای طفل له هېواده بهر ته له ځانه سره ولېږدوي، خو دا چې د واکمنې محکمې اجازه په دې هکله ترلاسه او په

(۴) سرپرست طفل مکلف است زمینه تعلیم و تحصیل یا آموزش های فني و حرفوي را برای طفل تحت سرپرست، فراهم نماید.

(۵) سرپرست نمی‌تواند در مورد ازدواج طفل تحت سرپرستی خود خلاف احکام قانون و رضایت وی تصمیم اتخاذ نماید.

انتقال غیرقانوني طفل به خارج

از کشور

ماده هفتادم:

هیچ شخص بشمول والدین که از هم جدا شده باشند، نمی‌تواند طفل را به طور غیرقانونی به خارج از کشور انتقال و یا نگهداری نماید.

منع انتقال طفل به خارج توسط

سرپرست

ماده هفتاد و یکم:

(۱) سرپرست قانونی طفل نمی‌تواند طفل را به خارج از کشور با خود انتقال دهد، مگر این که اجازه محکمه با صلاحیت را در مورد کسب و در آن

کشور مطابق احکام این قانون وی را حفاظت نماید.

(۲) طفل بی سرپرست به اساس حکم محکمه ذیصلاح مطابق احکام قانون به سرپرست سپرده می شود.

حمایت از طفل بدون

سرپرست

ماده هفتاد و دوم:

(۱) طفلی که والدین یا عضو خانواده وی معلوم نبوده و یا سرپرست قانونی نداشته باشد، مطابق احکام قانون مورد حمایت قرار می گیرد.

(۲) امور مربوط به سرپرستی طفل، طبق احکام قانون مربوط تنظیم می گردد.

حمایت از اطفال

پناهنده

ماده هفتاد و سوم:

هرگاه طفل، والدین یا یکی از آنها و یا سرپرست قانونی وی درخواست پناهندگی نمایند طبق احکام قانون مورد

هغه هېواد کې ددې قانون له حکمونو سره سم، هغه وساتي.

(۲) بې سرپرسته طفل د واکمني محکمې د حکم پر بنسټ د قانون له حکمونو سره سم سرپرست ته سپارل کېږي.

له سرپرست پرته له طفل څخه

ملاتړ

دوه اويايمه ماده:

(۱) هغه طفل چې والدین یا یې د کورنۍ غړی معلوم نه وي او یا قانونی سرپرست ونه لري، د قانون له حکمونو سره سم تر ملاتړ لاندې نیول کېږي.

(۲) د طفل په سرپرستی پورې اړوندې چارې، د اړوند قانون له حکمونو سره سم تنظیمېږي.

له پناه غوښتونکو اطفالو څخه

ملاتړ

دري اويايمه ماده:

که طفل، والدین یا یو له هغو څخه یا د هغه قانونی سرپرست د پناهندګۍ غوښتنه وکړي د قانون له حکمونو

سره سم تر ملاتر لاندې نيول کېږي.
له والدينو سره د پيوستون په غرض
اطلاعاتو ته لاسرسی
څلور اويايمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي ددې قانون د نهه پنځوسمې او شپږ شپېتمې مادې له حکمونو سره سم له ملي او بين المللي سرچينو څخه اطلاعاتو ته د اطفالو لاسرسي او يا د هغه مهاجر طفل چې له خپلو والدينو سره د پيوستون په غرض لازمو اطلاعاتو ته اړتيا لري د والدينو يا د کورنۍ د نورو غړو د پيدا کولو لپاره، لازم تدبيرونه ونيسي.

دوولسم فصل

په نظامي فعاليتونو کې د طفل له
استخدام څخه مخنيوی

د استخدام منع

پنځه اويايمه ماده:

د ملي دفاع او د کورنيو چارو د وزارتونو اود ملي امنيت د لوی رياست

حمایت قرارمی گیرند.

دسترسى به اطلاعات غرض
پيوستن به والدين
ماده هفتاد و چهارم:

وزارتها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند مطابق احکام مواد پنجاه و نهم و شصت و ششم اين قانون به منظور دسترسى اطفال به اطلاعات از منابع ملي و بين المللى و يا جهت ردیابی والدين يا سايراعضای فاميل طفل مهاجرى که به اطلاعات لازم غرض پيوستن با والدين خود نیاز دارد، تدابير لازم را اتخاذ نمایند.

فصل دوازدهم

جلوگیری از استخدام طفل در
فعالیت‌های نظامی

منع استخدام

ماده هفتاد و پنجم:

استخدام طفل و استفاده از آن در قطعات نظامی اعم از قوت های

د نظامي تشکيلاتو لرونکو نورو ادارو په نظامي قطعاتو کې د طفل استخدام او له هغه څخه گټه اخيستنې ممنوع ده. دغه عمل د طفل د بشري حقوقو نقض گڼل کېږي، سرغړونکي د قانون له حکمونو سره سم، تر عدلي تعقيب لاندې نيول کېږي.

د بشردوستانه بين المللي حقوقو رعايت

شپږ اويايمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، په وسله والو شخړو کې د اطفالو په اړوند بشردوستانه بين المللي حقوق په تيره بيا د ژنيو پر کنوانسيونونو الحاقې پروتوکولونه رعايت کړي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم په نظامي قطعاتو او وسله والو شخړو کې د هغو اشخاصو چې (۱۸) کلنې عمر يې بشپړ کړی نه وي له گډون، استفادې، جلب، جذب او

وزارت های دفاع ملی و امور داخله و رياست عمومی امنیت ملی یا ساير ادارات دارای تشکيلات نظامي ممنوع می باشد. این عمل نقض حقوق بشري طفل دانسته شده، متخلف مطابق احکام قانون مورد تعقيب عدلي قرار داده می شود.

رعايت حقوق بين المللي بشر دوستانه

ماده هفتاد و ششم:

(۱) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، حقوق بشر دوستانه بين المللي بخصوص پروتوکول های الحاقی بر کنوانسيون های ژنيو را در رابطه به اطفال در منازعات مسلحانه رعايت نمايند.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي ذيربط مکلف اند، طبق احکام قانون از استفاده، جلب، جذب و استخدام اشخاصی که سن (۱۸) را تکميل نکرده اند، در قطعات نظامي و اشتراک در منازعات مسلحانه

استخدام څخه مخنيوی وکړي.

(۳) وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي، د هغو اطفالو چې له وسله والو شخړو څخه اغېزمن کېږي، د ساتنې د تامين په منظور، لازم اقدامات وکړي او عملي کړي.

(۴) په وسله والو شخړو کې په اطفالو پورې نورې اړوندې چارې له اړوند تقينې سند سره سم تنظيمېږي.

ديارلسم فصل

د طفل سرغړونې

د طفل جزايي مسؤوليت

اووه اويايمه ماده:

(۱) غير ممیز طفل يا هغه طفل چې اووه کلني يې بشپړه کړې نه وي او ممیز طفل او هغه طفل چې اووه کلني يې بشپړه کړې او دوولس کلني يې بشپړه کړې نه وي د سرغړونې د ارتکاب په صورت کې د جزايي مسؤوليت لرونکي نه دي.

(۲) هغه تنکی ځوان طفل چې دوولس کلني يې بشپړه او اتلس کلني يې بشپړه

جلوگيری نمايند.

(۳) وزارت ها و ادارات دولتي مکلف اند، به منظور تامين محافظت اطفال که از اثر منازعات مسلحانه متأثر می گردند اقدامات لازم را اتخاذ و عملي نمايند.

(۴) ساير امور مربوط به اطفال در منازعات مسلحانه طبق سند تقينی مربوط تنظيم می گردد.

فصل سيزدهم

تخلفات طفل

مسؤوليت جزايي طفل

ماده هفتاد و هفتم:

(۱) طفل غير ممیز يا طفلی که هفت سالگی را تکميل نکرده و طفل ممیز يا طفلی که هفت سالگی را تکميل و دوازده سالگی را تکميل نکرده باشد در صورت ارتکاب تخلف دارای مسؤوليت جزايی نمی باشد.

(۲) طفل نوجوان که دوازده سالگی را تکميل و هجده سالگی را تکميل نکرده

کړې نه وي، د سرغړونې د ارتکاب په صورت کې، د جزايي مسؤوليت لرونکی دی.

(۳) که چېرې ددې مادې په (۲) فقره کې درج شوی طفل دسرغړونې مرتکب شي، د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقيب لاندې نیول کېږي.

د طفل نیونه، توقیف او حجز

اته اویایمه ماده:

(۱) طفل نشي کېدای تعقيب، ونیول شي یا توقیف شي، خو د قانون له حکمونوسره سم.

(۲) د طفل نیونه، توقیف او حجز د قانون له حکمونو سره سم د وروستې اقدام په توګه او د زمان(وخت) په ډېره لنډه دوره کې، د هغه د اصلاح او روزنې لپاره صورت مومي.

(۳) هېڅ طفل په حجز نشي محکومېدای، خو د واکمنې محکمې په حکم او د هغه قانون په حکمونو چې د تور(اتهام) مورد فعل له ارتکاب دمنځه نافذ شوی وي.

باشد، در صورت ارتکاب تخلف دارای مسؤوليت جزايي می باشد.

(۳) هرگاه طفل مندرج فقره (۲) این ماده مرتکب تخلف گردد، مطابق احکام قانون مورد تعقيب عدلي قرار می گیرد.

گرفتاری، توقیف و حجز طفل

ماده هفتاد و هشتم:

(۱) طفل را نمی توان تعقيب، گرفتار يا توقیف نمود مگر مطابق احکام قانون.

(۲) گرفتاری، توقیف و حجز طفل مطابق احکام قانون به عنوان آخرین اقدام و در کوتاه ترین دوره از زمان جهت اصلاح و تربیت وی صورت گرفته می تواند.

(۳) هیچ طفل به حجز محکوم شده نمی تواند، مگر به حکم محکمه با صلاحیت و احکام قانونی که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گردیده باشد.

(۴) طفلی که علیه او ادعا صورت گرفته یا به تخلف از قانون متهم گردیده باشد تا وقتی که به حکم قطعی محکمه باصلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

(۵) محکمه در تعیین مدت حجز، حد اقل مدت ممکن آن را مطابق احکام قانون در نظر می گیرد.

منع شکنجه، حبس و اعدام

ماده هفتاد و نهم:

(۱) طفل مورد شکنجه یا مجازات و رفتارهای تحقیر آمیز، ظالمانه و غیر انسانی قرار نمی گیرد.

(۲) طفل به جزای حبس یا اعدام محکوم شده نمی تواند.

رفتار با طفل مظنون

ماده هشتادم:

مراجع ذیربط مکلف اند، هر طفلی را که علیه او ادعا صورت گرفته یا مرتکب عملی شده که مطابق

(۴) هغه طفل چې پر خلاف يې ادعاء صورت موندلې يا له قانون څخه په سرغړونې تورن شوی وي تر هغه وخته چې د واکمنې محکمې په قطعي حکم محکوم علیه ونه گرځي، بي گناه پېژندل کېږي.

(۵) محکمه د حجز د مودې په ټاکلو کې، د هغې د ممکنې مودې اقل حد، د قانون له حکمونو سره سم، په پام کې نيسي.

د رېړونې، حبس او اعدام منع

نهه اويايمه ماده:

(۱) طفل د رېړونې يا مجازاتو او له سپکاوي ډکو، ظالمانه او غير انساني چلندونو مورد نه گرځي.

(۲) طفل د حبس يا اعدام په جزاء نشي محکومېدای.

له مظنون طفل سره چلند

اتيايمه ماده:

اړوندې مراجع مکلفې دي، هر هغه طفل چې د هغه پر خلاف ادعا صورت موندلې يا د داسې عمل مرتکب شوی

چې د قانون له حکمونو سره سم جرم
گڼل شوی وي، له هغه سره داسې چلند
وکړي چې د طفل له ودې (رشد)، د
کرامت د شرف له حس او انساني
ارزښت سره سمون ولري.

تر توقیف او حجز لاندې اطفالو

ساتنه

يو اتيایمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې
مكلفې دي، تر توقیف او حجز لاندې
اطفال، په جدي توګه له لویانوڅخه جلا
وساتي.

(۲) د اطفالو د اصلاح او روزنې
(تربیت) د مرکزونو مسؤولین مکلف
دي، تر توقیف او حجز لاندې اطفالو له
سلوک او چلند څخه مراقبت وکړي او
ټولنیز عادي ژوندانه ته د هغو د بېرته
ستولو په منظور، لازمي آسانتیاوې
برابري کړي.

(۳) د اطفالو د اصلاح او روزنې د
مرکزونو مسؤولین مکلف دي، له
استثنایي حالاتو پرته، د طفل د اړیکې او

احکام قانون جرم پنداشته
شده باشد، با وی طوری
رفتار نمایند که با رشد،
حس شرف کرامت و ارزش انسانی
طفل سازگار باشد.

نگهداری اطفال تحت توقیف

وحجز

ماده هشتاد و یکم:

(۱) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط
مكلف اند، اطفال تحت توقیف و حجز
را، جدا از بزرگسالان نگهداری
نمایند.

(۲) مسؤولین مراکز اصلاح
و تربیت اطفال مکلف اند،
سلوک و رفتار اطفال
تحت توقیف و حجز را
مراقبت و به منظور برگشت آنها به
زندگی عادی اجتماعی، تسهیلات لازم
را فراهم نمایند.

(۳) مسؤولین مراکز اصلاح و تربیت
اطفال مکلف اند، به جز درحالات
استثنائی، زمینه تماس و ملاقات طفل را

با فامیل وی محدود
ن سازند.

(۴) مسؤولین مراکز اصلاح
و تربیت مکلفیت دارند تا
گزارش مبنی بر اصلاح پذیری
طفل و تطبیق دساتیر توصیه
شده را عندالافتضأ به محکمه مربوط
ارائه نمایند.

(۵) مسؤولین مراکز اصلاح و تربیت
اطفال مکلف اند، برای طفل تحت
حجز، زمینه دسترسی به خدمات
اجتماعی، تعلیمی، حرفه‌ای، روحی و
صحی را با نظر داشت اقتضای سن و
جنس وی فراهم نمایند.

حقوق طفل مظنون و

متهم

ماده هشتاد و دوم:

طفل مظنون، متهم و ممثل قانونی وی
با رعایت اصل مصالح علیای
طفل، دارای حقوق ذیل
می‌باشد:

۱- دانستن جرم نسبت

کتبی زمینه دهغه له کورنی سره
محدوده نه کړي.

(۴) د اصلاح او روزني د مرکزونو
مسؤولين مکلفيت لري تر څو د طفل د
اصلاح مننې او د توصیه شوو دساتيرو
د تطبیق په اړه رپوټ، د غوښتنې په
وخت کې اړوندې محکمې ته وړاندې
کړي.

(۵) د اطفالو د اصلاح او روزني د
مرکزونو مسؤولين مکلف دي، تر حجز
لاندي طفل ته، ټولنيز، تعليمي، حرفه
يي، روحي او روغتيايي خدمتونو ته د
لاسرسي زمينه دهغه عمر او جنس ته په
کتو سره برابره کړي.

د مظنون او تورن(متهم) طفل

حقوق

دوه اتيایمه ماده:

مظنون، تورن طفل او دهغه قانوني
ممثل، د طفل د لوړو مصالحو د اصل
په رعایتولو سره، د لاندي حقوقو
لرونکی دی:

۱- په نسبت ورکړل شوي جرم

۱- دادہ شدہ.	پوهېدل.
۲- مصونیت از گرفتاری یا توقیف خودسرانه.	۲- له خپل سر نیونې یا توقیف څخه خونديتوب.
۳- مصونیت از توهین، تحقیر، تعذیب جسمی، روانی و هرگونه برخورد غیر انسانی.	۳- له سپکاوي، تحقیر، جسمي، رواني تعذیب او هر ډول غیر انساني چلند څخه خونديتوب.
۴- استماع شهودی که به نفع وی اداى شهادت می‌نمایند.	۴- د هغو شاهدانو اورېدل چې د هغه په ګټه شهادت ادا کوي.
۵- استفاده از حق سکوت.	۵- د چوپتیا له حق څخه ګټه اخیستنه.
۶- داشتن حق دفاع و دسترسی به وکیل مدافع رایگان.	۶- د دفاع د حق لرل او وړیا مدافع وکیل ته لاسرسی.
۷- حق داشتن ترجمان در صورت ضرورت به طور رایگان.	۷- د اړتیا په صورت کې په وړیا ډول د ژباړې د لرلو حق.
۸- دسترسی به اسناد و مدارک دوسیه.	۸- د دوسیې سندونو او مدارکو ته لاسرسی.
۹- اعتراض بر اجراءات مراجع عدلی و قضایی.	۹- د عدلي او قضايي مراجعو پر اجراءاتو اعتراض.
۱۰- تعقیب عدلی بدون تأخیر مطابق احکام قانون.	۱۰- د قانون له حکمونو سره سم، له ځنډه پرته عدلي تعقیب.
۱۱- برگزاری محاکمه سری یا غیر علنی.	۱۱- د سري یا غیر علني محاکمې جوړېدل.
۱۲- حضور والدین یا ممثل قانونی در مراحل مختلف تعقیب	۱۲- د عدلي تعقیب په بېلا بېلو پړاوونو کې د والدینو یا قانوني ممثل

حضور.

۱۳- هغه نور حقوق چي د جزايي اجراءاتو په قانون او په نورو شكلي قوانينو كې مزنون او تورن لپاره ذكر شوي دي.

د طفل قضيه ته رسيدگي

دري اتيایمه ماده:

(۱) عدلي او قضايي مراجع مكلفي دي، پر طفل وارد شوی تور په مستقيم ډول او د لزوم په صورت كې د هغه د والدينو يا قانوني اولياوو له لارې هغه ته ابلاغ او د دفاعيې د چمتو كولو لپاره حقوقي مساعدت او نورې لازمي آسانتياوې ورته برابرې كړي.

(۲) عدلي او قضايي مراجع مكلفي دي، د اطفالو اړوندې قضيه د قانون له حكمونو سره سم، له ځنډ پرته په عادلانه او بې پرې ډول، د هغه د رواني شرايطو، عمر او د والدينو وضعيت يا د قانوني ممثل وضعيت ته په كتو سره او د مدافع وكييل يا حقوقي مساعد په شتون كې تر رسيدگي لاندې ونيسي.

عدلي.

۱۳- ساير حقوقي كه در قانون اجراءات جزايي وساير قوانين شكلي براي مزنون و متهم ذكر گرديده است.

رسيدگي به قضيه طفل

ماده هشتاد و سوم:

(۱) مراجع عدلي و قضائي مكلف اند، اتهام وارده عليه طفل را مستقيماً و در صورت لزوم از طريق والدين يا اولياي قانوني اش به وي ابلاغ و مساعدت حقوقي و ساير سهولت هاي لازم را جهت آماده ساختن دفاعيه براي وي، فراهم نمايند.

(۲) مراجع عدلي و قضائي مكلف اند، قضايای مربوط به اطفال را مطابق احكام قانون بدون تأخير به صورت عادلانه و بې طرفانه با نظر داشت شرايط رواني، سن و وضعيت والدين يا ممثل قانوني وي و در حضور وكييل مدافع يا مساعد حقوقي مورد رسيدگي قرار دهند.

د وړيا دفاع حق او د حقوقي

مساعد ټاکنه

څلور اتيايمه ماده:

عدلي او قضايي مراجع مکلفې دي، په وړيا ډول، مشورو او حقوقي مساعدتونو ته د مظنونو او تورنو اطفالو په خاص ډول تر توقيف يا حجز لاندې اطفالو د لاسرسي زمينه برابره کړي تر څو هغوی وکولای شي د مدافع وکیل يا حقوقي مساعد په مرسته د عدلي تعقيب په ټولو پړاوونو کې د ځان څخه دفاع وکړي او له محکمې او نورو واکمنو مقاماتو څخه له خپلې آزادۍ څخه د محرومیت دلایل وغواړي.

پر حکم د اعتراض حق

پنځه اتيايمه ماده:

که چېرې طفل ته منسوب تور ثابت شي، د قانون له حکمونو سره سم طفل ته د استیناف غوښتنې، تمیز غوښتنې او بیا کتنې حق ورکول کېږي.

حق دفاع رایگان و تعیین مساعد

حقوقي

ماده هشتاد و چهارم:

مراجع عدلی وقضائی مکلف اند، زمينه دسترسی اطفال مظنون و متهم بخصوص اطفال تحت توقيف يا حجز را به مشوره ها، مساعدت های حقوقي طور رایگان فراهم نموده تا آنها بتوانند در تمام مراحل تعقيب عدلی به کمک وکیل مدافع يا مساعد حقوقي از خود دفاع نموده و دلایل محرومیت از آزادی خویش را از محکمه وسایر مقامات ذیصلاح مطالبه نمایند.

حق اعتراض بر حکم

ماده هشتاد و پنجم:

هرگاه اتهام منسوب به طفل ثابت گردد، مطابق احکام قانون حق استیناف خواهی، فرجام طلبی و تجدید نظربه طفل داده می شود.

د ژباړونکي د ټاکنې حق

شپږ اټاييمه ماده:

که چېرې طفل پر هغې ژبې چې د محکمې په بهير کې ورڅخه گټه اخيستل کېږي ونه پوهېږي، د هغه لپاره په وړيا ډول ژباړونکي ته د لاسرسۍ زمينه برابروي.

د جسمي او روحي تعذيب

ممنوعيت

اووه اټاييمه ماده:

(۱) پر طفل باندې د هر ډول غيرعادلانه رېږونې او مجازاتو او د غير انساني، ظالمانه او سپکاوي ډک چلند تطبيق ممنوع دی.

(۲) هېڅ شخص نشي کولای طفل تر وهلو او ډبولو او جسمي او روحي تعذيب لاندې ونيسي.

(۳) ددې مادې په (۱ او ۲) فقره کې ددرج شوو جرمونو مرتکب د قانون له حکمونوسره سم مجازات کېږي.

(۴) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې هر يو په اړونده ساحه کې مکلف دي،

حق تعيين ترجمان

ماده هشتاد و ششم:

هرگاه طفل زبانی را که در جریان محاکمه مورد استفاده قرار می گیرد، نداند زمینه دسترسی به مترجم طور رایگان برای وی فراهم می گردد.

ممنوعيت تعذيب جسمي و

روحي

ماده هشتاد و هفتم:

(۱) تطبيق هر نوع شکنجه و مجازات غيرعادلانه و رفتار غيرانسانی، ظالمانه و توهين آميز بالای طفل ممنوع می باشد.

(۲) هيچ شخص نمی تواند طفل را مورد لت و کوب تعذيب جسمي و روحي قرار دهد.

(۳) مرتکب جرایم مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده مطابق احکام قانون مجازات می گردد.

(۴) وزارت ها و ادارات دولتی ذيربط هر یک در ساحه مربوط مکلف اند، به

ددې مادې په (۲ او ۱) فقرو کې له درج شوو عملونو څخه د مخنيوي په منظور لازم تدبيرونه ونيسي.

د شهادت يا اقرار اداء ته د طفل

نه اړ اېستل

اته اتيایمه ماده:

(۱) عدلي او قضايي مراجع نشي کولای، طفل د شهادت يا د جرم د اقرار پر ادا اړباسي. د هغو شاهدانو چې د طفل پر وړاندې شهادت ورکوي او د هغو اشخاصو چې د هغه په کتبه شهادت ورکوي ارزونه، تزکيه او حضور، تر يوشان شرايطو لاندې صورت مومي.

د حقوقي دعوي اقامه

نهه اتيا يمه ماده:

که چېرې پر طفل حقوقي ادعا صورت ومومي، اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم د طفل لپاره د مدافعاتو د ترتيب زمينه په مستقيم ډول يا د هغه د قانوني ممثل له لارې برابره کړي.

منظور جلوگيري از اعمال مندرج فقره های (۲ و ۱) این ماده تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

عدم مجبوریت طفل به ادای

شهادت يا اقرار

ماده هشتاد و هشتم:

(۱) مراجع عدلی وقضائی نمی توانند، طفل را به ادای شهادت يا اقرار به جرم مجبور نمایند. ارزیابی، تزکيه و حضور شهود که عليه طفل شهادت می دهند و اشخاصی که به نفع وی شهادت می دهند، تحت شرایط یکسان صورت می گیرد.

اقامه دعوی حقوقي

ماده هشتاد ونهم:

هرگاه عليه طفل ادعای حقوقي صورت گیرد، وزارت ها و ادارات دولتی ذيربط مکلف اند، زمينه ترتيب مدافعات را به صورت مستقيم برای طفل يا از طریق ممثل قانونی وی مطابق احکام قانون فراهم نمایند.

د مجني عليه طفل حقوق

نوي یمه ماده:

مجني عليه طفل د لور و مصالحو د اصل په رعایتولو سره د لاندې حقوقو لرونکی دی:

- ۱- د مجني عليه د هويت د محرمیت او د هغه د انساني کرامت ساتل.
- ۲- په وړيا ډول عاجلو روغتیايي خدمتونو ته لاسرسی.
- ۳- د هغه په موافقې سره ملاتړیزو مرکزونو، پالنځیو یا نورو خوندي ځایونو ته لاسرسی.
- ۴- د مدافع وکیل یا د حقوقي مساعد لرل.
- ۵- د جرم د مرتکب په واسطه مجني عليه ته د خسارې د جبران ورکړه.
- ۶- له کورنۍ او ټولني سره بیا ادغام.
- ۷- د هغه د وضعیت له څرنګوالي څخه همیشنی مراقبت.
- ۸- هغه نور حقوق چې په تقنیني سندونو کې اټکل شوي دي.

حقوق طفل مجني عليه

ماده نودم:

طفل مجني عليه با رعایت اصل مصالح علیای طفل، دارای حقوق ذیل می باشد:

- ۱- حفظ محرمیت هويت مجني عليه و کرامت انسانی وی.
- ۲- دسترسی به خدمات صحي عاجل طور رایگان.
- ۳- دسترسی به مراکز حمایتی، پرورشگاه ها یا سایر محلات مصون به موافقه وی.
- ۴- داشتن وکیل مدافع یا مساعد حقوقي.
- ۵- پرداخت جبران خساره به مجني عليه توسط مرتکب جرم.
- ۶- ادغام مجدد به خانواده و اجتماع.
- ۷- مراقبت مداوم از چگونگی وضعیت وی.
- ۸- سایر حقوقی که در اسناد تقنینی پیش بینی گردیده است.

د محبوسو میندو د اطفالو د حقوقو

رعایتول

یو نوي یمه ماده:

(۱) اړوند وزارتونه او نورې دولتي ادارې مکلفې دي، له هغه طفل څخه د ملاتړ په منظور چې مور یې محبوسه او له اوو کلونو څخه د لاندې عمر اطفال ولري، لازم تدبیرونه ونیسي او هغوی له نورو محبوسینو څخه جلا وساتي.

(۲) هغه طفل چې مور یې محبوسه ده او د اړتیا پر بنسټ د آزادۍ د سلب په ځایونو کې له هغې سره ژوند کوي، د محبس اداره مکلفه ده، د محبسونو او د توقیف خونو د قانون له حکمونو سره سم د هغه د تغذیې، د پالنې د امکاناتو د برابرولو، ښوونې او روغتيايي چارو په هکله لازم تدبیرونه ونیسي.

رعایت حقوق اطفال مادران

محبوس

ماده نود و یکم:

(۱) وزارت ها و سایر ادارات دولتي ذیربط مکلفاند، به منظور حمایت از طفلی که مادر وی محبوس و دارای اطفال زیر سن هفت سالگی باشد، تدابیر لازم اتخاذ و آنها را مجزا از سایر محبوسین نگهداری نمایند.

(۲) طفلی که مادر وی محبوس است و به اساس نیاز با وی در محلات سلب آزادی به سر میبرد، اداره محبس مکلف است، طبق احکام قانون محابس و توقیف خانه ها در مورد تغذیه، تهیه امکانات پرورش، آموزش و امور صحی وی تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

خوارلسم فصل

د اطفالو پپر او پلور، تنستونه

او قاچاق

د طفل له پپر او پلور څخه مخنیوی

دوه نوي یمه ماده:

(۱) د طفل او د هغه د بدن د غړي پپر او پلور منع دی.

(۲) دولت مکلف دی د طفل او د هغه د بدن د غړي له پپر او پلور څخه په هر ډول او د هر شخص په واسطه که څه هم د طفل والدین یا بله هره مرجع وي مخنیوی وکړي، سرغړونکی د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقیب لاندې ونیسي.

د تنستوني او قاچاق پر وړاندې د

اطفالو ملاتړ

دري نوي یمه ماده:

(۱) د طفل تنستونه او قاچاق منع دی.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د اطفالو له تنستوني او

فصل چهاردهم

خرید و فروش، اختطاف و

قاچاق اطفال

جلوگیری از خرید و فروش طفل

ماده نود و دوم:

(۱) خرید و فروش طفل و عضو بدن وی ممنوع می باشد.

(۲) دولت مکلف است از خرید و فروش طفل و عضو بدن وی به هر نحو و توسط هر شخص ولو والدین طفل یا هر مرجع دیگری باشد، جلوگیری نموده، متخلف را طبق احکام قانون مورد تعقیب عدلی قرار دهد.

حمایت اطفال در برابر اختطاف و

قاچاق

ماده نود و سوم:

(۱) اختطاف و قاچاق طفل ممنوع می باشد.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، از اختطاف و قاچاق اطفال

به هر نحو و هر مقصدی که باشد
جلوگیری نموده و به منظور تأمین
مصونیت اطفال آسیب پذیر از ناحیه
قاچاق انسان طبق احکام
قانون اقدامات لازم را اتخاذ
نمایند.

فصل پانزدهم

حمایت از اطفال در برابر

فحشاء و اعمال جنسی

منع اعمال خشونت آمیز و ناجایز

علیه طفل

ماده نود و چهارم:

(۱) اعمال خشونت آمیز اعم از
جسمی یا روحی، آسیب رسانی یا
بهره‌کشی، بی توجهی یا سهل انگاری،
بد رفتاری یا استثمار به شمول خرید و
فروش و سوء استفاده جنسی علیه طفل
منع می‌باشد.

(۲) وزارت‌ها و ادارات دولتی ذیربط
مکلف اند، به منظور جلوگیری از اعمال
مندرج فقره (۱) این ماده، تدابیر لازم

قاچاق خنجه په هر ډول او هر مقصد چې
وي مخنیوی وکړي او د انسان د
قاچاق له اړخه د زیانمنونکو اطفالو د
خوندیتوب مصونیت د تأمین په منظور د
قانون له حکمونو سره سم لازم اقدامات
تر سره کړي.

پنځلسم فصل

د فحشاء او جنسي عملونو پر

وړاندې له اطفالو څخه ملاتړ

د طفل پر وړاندې د تاوتریخوالي او

ناجایزو عملونو منع

څلورنوي يمه ماده:

(۱) د پېر او پلور او جنسي ناروې گټې
اخيستنې په شمول پر طفل د جسمي يا
روحي، زيان رسونې يا بهره کشي،
نه پاملرنې يا بې پروايي، بد چلند يا
استثمار په شمول د طفل پر وړاندې له
تاوتریخوالي ډک عملونه منع دي.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي ادارې
مکلفې دي، ددې مادې په (۱) فقره
کې له درج شوو عملونو څخه د

مخنيوي په منظور لازم تدبيرونه ونيسي.

د اخلاقو د منافي فلمونو د خپرولو

منع

پنځه نوي يمه ماده:

داطلاعاتو او فرهنگ وزارت مكلف

دی، د قانون له حکمونوسره سم د

مستهجنواود اطفالو د اخلاقو د منافي

فلمونو په شمول له هر ډول جنسي

لمسونکو خپرونو څخه مخنيوی وکړي.

له جنسي گټې اخيستنې او ناوړې

استفادې څخه مخنيوی

شپږ نوي يمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي او نادولتي

ادارې مکلفې دي، په هر ډول جنسي

فعاليت کې د اطفالو د مشغولولو لپاره

ترغيب او پر هغوی د جبر کولو يا په

فحشاء يا نورو نامشروع جنسي عملونو

کې گټه اخيستل او يا د جنسي فلمونو

او تصويرونو(پورنوگرافي) په بنودلو کې

له اطفالو څخه د گټې اخيستنې په

شمول له اطفالو څخه د جنسي گټې

اخيستنې او جنسي ناوړې استفادې له

را اتخاذ نمايند.

منع نشر فلم های منافي

اخلاق

ماده نود و پنجم:

وزارت اطلاعات و فرهنگ مكلف

است، مطابق احكام قانون از هر نوع

نشرات تحريك آميز جنسي به شمول

فلم های مستهجن و منافي اخلاق

اطفال، جلوگیری نماید.

جلوگیری از بهره برداری و سوء

استفاده جنسي

ماده نود و ششم:

وزارتها و ادارات دولتي و غيردولتي

ذيربط مكلف اند، از كليۀ اشكال

بهره برداری جنسي و سوء استفاده

جنسي اطفال به شمول ترغيب

يا جبر بالای آنها جهت اشتغال

به هر نوع فعاليت جنسي يا

استفاده در فحشاء يا ساير اعمال

جنسي نامشروع و يا

استفاده از اطفال در نمايش

فلم ها و تصاویر جنسي

ټولو ډولونو څخه مخنیوی وکړي.

منحرفو ځایونو ته د طفل له ورتګ

څخه مخنیوی

اووه نوي یمه ماده:

د اطلاعاتو او فرهنگ او د کار او ټولنیزو چارو وزارتونه مکلف دي، د کورنیو چارو له وزارت سره په همکارۍ کې هغو ځایونو ته چې په هغو کې د اطفالو د انحراف شونتیا متصوره وي یا د آنلاین قمار په ګډون قمار خونو او نورو هغو برنامو ته چې د اطفالو په جسماني، رواني او اخلاقي هوساینې باندې د منفي اغیزو شونتیا شتون ولري د هغوی د ساتنې، سلامتې او رشد په غرض مخه ونیسي.

د پورنو ګرافي ماهیت لرونکي

کتاب، ورځپاڼې او مجلو د خپرولو

او پېر او پلور منع

اته نوي یمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نشي کولای، کتاب، ورځپاڼه، مجله، د مستهجنو فلمونو په شمول د خپرونو نور ډولونه چې د

(پورنو ګرافي) جلوگیری نمایند.

جلوگیری از ورود طفل به اماکن

منحرف

ماده نود و هفتم:

وزارت‌های اطلاعات و فرهنگ و کار و امور اجتماعی مکلف اند، در همکاری با وزارت امورداخله از ورود اطفال به مکانهایی که امکان انحراف اطفال در آن متصور باشد یا قمارخانه‌ها به شمول قمار آنلاین و سایر برنامه‌ها و مراسمی که احتمال تأثیرگذاری منفي بر رفاه جسماني، رواني و اخلاقي اطفال داشته باشد، غرض حفاظت، سلامتې و رشد آنها جلوگیری نماید.

منع نشر و خرید و فروش کتاب،

روزنامه، مجلات دارای ماهیت

پورنو ګرافي

ماده نود و هشتم:

(۱) هیچ شخص نمی‌تواند، کتاب، روزنامه، مجله و سایر انواع انتشارات به شمول فلم‌های مستهجن که دارای

ماهیت پورنوگرافی، جنسی، خشن یا تبعیض آمیز باشد، نشر نماید یا به خرید و فروش برساند یا به دسترس اطفال قرار دهد.

(۲) هر نوع فعالیتی که از طرف کمیسیون عالی حمایت از حقوق طفل مخالف روحیه اطفال تشخیص گردد، منع دانسته می شود.

(۳) مرتکبین مندرج فقره های (۱ و ۲) این ماده مورد تعقیب عدلی قرار داده می شوند.

منع عمل بچه بازی

ماده نود و نهم:

بچه بازی جرم بوده، شخصی که به طور خصوصی یا علنی و به شکل انفرادی یا دسته جمعی مرتکب آن شود، مطابق احکام قانون مجازات می گردد.

پورنوگرافی، جنسی، خشن، یا تبعیض آمیز ماهیت لرونکی وی خپاره کړي یا وپيري او و پلوري یا د اطفالو په لاسرسي کې ورکړي.

(۲) هر هغه ډول فعالیت چې د طفل د حقوقو د ملاتړ د عالی کمپسیون له خوا د اطفالو د روحيې مخالف تشخیص شي، منع گڼل کېږي.

(۳) ددې مادې په (۱ او ۲) فقرو کې درج شوي مرتکبین تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د بچه بازی- د عمل منع

نهمه نوي یمه ماده:

بچه بازی جرم دی، هغه شخص چې په خصوصی یا بشکاره توګه او په انفرادي یا ډله ییز ډول د هغې مرتکب شي، د قانون له حکمونو سره سم مجازات کېږي.

فصل شانزدهم

احکام نهایی

مکلفیت والدین یا سرپرست قانونی

به پرداخت نفقه طفل

ماده صدم:

هرگاه والدین یا سرپرست قانونی طفل دارای امکانات مالی و اقتصادی بوده و از پرداخت نفقه، اباتہ و سایر ضروریات اولیہ طفل امتناع ورزد، دولت مطابق احکام قانون از طریق مراجع مربوط درمورد مکلف نمودن آنها به پرداخت نفقه، اباتہ و سایر ضروریات اقدام می نماید.

مکلفیت ادارات در ارائه

گزارش

ماده یکصد و یکم:

وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، از تطبیق احکام این قانون با نظر داشت موارد ذیل همه ساله به کمیسیون ملی حمایت حقوق طفل

شپارسم فصل

وروستنی حکمونه

د طفل د نفقی پر ورکړې د والدینو

یا قانوني سرپرست مکلفیت

سلمه ماده:

که چېرې د طفل والدین یا قانونی سرپرست د مالي او اقتصادي امکاناتو لرونکي وي او د طفل د نفقي، اباتي او نورو لومړنيو اړتياوو له ورکړې څخه ډډه وکړي، دولت د قانون له حکمونو سره سم د اړوندو مراجعو له لارې د نفقي، اباتي او نورو اړتياوو په ورکړې دهغوی د مکلف کولو په اړه اقدام کوي.

د رپوت په وړاندې کولو کې د

ادارو مکلفیت

یوسلو یوه یمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلفې دي، د لاندې مواردو په پام کې نیولو سره هر کال ددې قانون د حکمونو له تطبیق څخه د طفل د حقوقو د ملاتړ

ملي کمپسيون ته رپوټ وړاندې کړي:

۱- ددې قانون د حکمونو د تطبيق په وخت کې د شته عواملو او ستونزو تشخيص.

۲- د پخواني رپوټ د اساسي اطلاعاتو له تکرار څخه مخنيوی.

۳- د طفل د حقوقو د ملاتړ د عالي کمپسيون غوښتنوته د ځواب وړاندې کول.

۴- له خلکو سره د رپوټونو شريکول او په لاسرسی کې د هغو ورکول.

موندل شوی طفل

يو سلو دوه يمه ماده:

(۱) هغه شخص چې نوی زېږېدلی طفل پیدا کړي، مکلف دی د پوليسو تر ټولو نږدې محل یاد کړي او وکیل ته خبر ورکړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي محل پوليس مکلف دي، د طفل لپاره محضر ترتیب کړي او په هغه کې په طفل پورې اړوند معلومات او د هغه شخص معلومات چې طفل يې موندلی

گزارش ارایه نمایند:

۱- تشخيص عوامل و مشکلات موجود حين تطبيق احکام اين قانون.

۲- جلوگیری از تکرار اطلاعات اساسی گزارش قبلی.

۳- ارایه پاسخ به مطالبات کمپسيون عالی حمایت حقوق طفل.

۴- شريک ساختن گزارش ها با مردم و در دسترس قرار دادن آن.

طفل یافت شده

ماده یکصد و دوم:

(۱) شخص که طفل نوزادی را پیدا نماید، مکلف است به نزدیک ترین محل پوليس یا وکیل گذر اطلاع دهد.

(۲) پوليس محل مندرج فقره (۱) این ماده مکلف است، برای طفل محضری را ترتیب نماید و در آن معلومات مربوط به طفل و معلومات شخصی که طفل

را یافت نموده نیز در آن درج نماید.
(۳) پولیس محل مکلف است،
به منظور تعیین سن و نام‌گذاری
طفل اداره طب عدلی و ثبت احوال
نفوس را اطلاع دهد.

(۴) ادارهٔ صحی مربوط مکلف است،
محضر و سایر اوراق را در خلال
هفت روز از تاریخ تعیین سن و
نام‌گذاری، به دفتر ثبت احوال نفوس
مربوطه ارسال نماید.

(۵) ادارهٔ ثبت احوال نفوس مکلف
است، معلومات طفل مندرج فقره (۱)
این ماده را در دفتر ثبت تولدات
ثبت نماید.

(۶) هرگاه یکی از والدین طفل یافت
شده به حوزه پولیس مراجعه نماید و
اقرار کند که پدر یا مادر طفل است،
حوزه پولیس مکلف است محضری را
برای آن ترتیب نموده و در خلال مدت
هفت روز از تاریخ ثبت در محضر،
یک کاپی از محضر را به ادارهٔ ثبت
احوال نفوس مربوطه ارسال
نماید.

دی، هم په هغه کي درج کړي.

(۳) د محل پولیس مکلف دي، د طفل
د عمر د ټاکنې او نوم اېښودنې
په منظور د عدلي طب او د نفوسو د
احوالو د ثبت ادارې ته خبر ورکړي.

(۴) اړونده روغتیايي اداره مکلفه ده،
د عمر د ټاکلو او نوم اېښودنې له نېټې
څخه د اوو ورځو په ترڅ کې محضر او
نور اوراق د نفوسو د احوالو د ثبت
دفتر ته ولېږي.

(۵) د نفوسو د احوالو د ثبت اداره
مکلفه ده، ددې مادې په (۱) فقره کې
د درج شوي طفل معلومات د تولداتو د
ثبت په دفتر کې ثبت کړي.

(۶) که چېرې د موندل شوي طفل له
والدینو څخه یو د پولیسو حوزې ته
مراجعه وکړي او اقرار وکړي چې د
طفل مور یا پلار دی، د پولیسو حوزه
مکلفه ده د هغه لپاره محضر ترتیب
کړي او په محضر کې د ثبت له نېټې
څخه د اوو ورځو په ترڅ کې، د محضر
یوه کاپي د نفوسو د احوالو د ثبت
اړوندې ادارې ته ولېږي.

پيشنهاده طرح مقررہ ہا و وضع

طرزالعمل ہا

مادہ یکصد و سوم:

وزارت کار و امور اجتماعی می تواند به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون به همکاری وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مقررہ ہا را پيشنهاده و طرزالعمل ہا را وضع نمایند.

تطبیق سند تقنینی مربوط

مادہ یکصد و چهارم:

مواردی که در رابطه به حمایت و حفاظت اطفال و سایر موضوعات مربوط به طفل در این قانون حکمی پيشبینی نشده باشد، طبق احکام اسناد تقنینی مربوط اجراءات می گردد.

ارجحیت

مادہ یکصد و پنجم:

ہر گاہ حکمی از احکام سایر قوانین با احکام این قانون در مخالفت قرار داشته باشد، به احکام این قانون ترجیح داده می شود.

د مقررہ د طرحی و پانديز او

د کړنلارو وضع کول

یوسلو درپیمه ماده:

د کار او ټولنیزو چارو وزارت کولای شي ددې قانون د حکمونو د بنه تطبیق په منظور د اړوندو وزارتونو او ادارو په همکاری-مقررې وړاندیز او کړنلارې وضع کړي.

د اړوند تقنینی سند تطبیق

یوسلو څلورمه ماده:

په هغو مواردو کې چې د اطفالو د ملاتړ او ساتنې او د طفل په اړوند دنورو موضوعگانو په اړه په دې قانون کې د کوم حکم اټکل نه وي شوی، د اړوندو تقنینی سندونو له حکمونو سره سم اجراءات کېږي.

ارجحیت

یوسلو پنځمه ماده:

که چېرې د نورو قوانینو له حکمونو څخه یو حکم ددې قانون له حکمونو سره په مخالفت کې وي، ددې قانون حکمونو ته ترجیح ورکول کېږي.

فعالیت شبکه محافظت اطفال

ماده یکصد و ششم:

شبکه محافظت اطفال در وزارت کار و امور اجتماعی برای محافظت از اطفال ایجاد گردیده و مطابق لایحه وظایف که از طرف کمیسیون مندرج ماده نهم این قانون تصویب می شود، فعالیت می نماید.

مکلفیت سایر ادارات

ماده یکصد و هفتم:

وزارت ها و ادارات ذیربط مکلف اند، با نظر داشت امکانات مالی به منظور تطبیق احکام این قانون تدابیر لازم را اتخاذ و عملی نمایند.

تاریخ انفاذ

ماده یکصد و هشتم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد و سایر احکام مغایر آن ملغی می گردد.

د اطفالو د ساتنې د شبکې فعالیت

یوسلو شپږمه ماده:

د اطفالو د ساتنې شبکه له اطفالو څخه د ساتنې لپاره د کار او ټولنیزو چارو وزارت کې جوړېږي او ددندو له هغې لایحې سره سم فعالیت کوي چې ددې قانون په نهمه ماده کې ددرج شوي کمیسیون له خوا تصویبېږي.

د نورو ادارو مکلفیت

یوسلو اوومه ماده:

اړونده وزارتونه او ادارې مکلفې دي، د مالي امکاناتو په پام کې نیولو سره ددې قانون د حکمونو د تطبیق په منظور لازم تدبیرونه ونیسي او عملی کړي.

د انفاذ نېټه

یوسلو اتمه ماده:

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جریده کې دې خپور شي او دهغه نور مغایر حکمونه ملغی کېږي.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی
برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد
خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

Law on Protection of Child Rights

Date: 11th March. 2019

ISSUE NO: (1334)